

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

στην πρόταση νόμου «Τροποποίηση του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου περί των ναρκωτικών ουσιών και Κωδικοποίηση του συνόλου των νομικών διατάξεων που αφορούν στην πρόληψη της διάδοσης των ναρκωτικών, την καταπολέμηση του παράνομου εμπορίου, τη θεραπεία και την ένταξη στην κοινωνία εξαρτημένων από ναρκωτικά προσώπων»

Ι. ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

Η παρούσα πρόταση νόμου δεν ευαγγελίζεται λύσεις που θα οδηγήσουν στην εξάλειψη του φαινομένου της κυκλοφορίας και χρήσης των ναρκωτικών ουσιών. Η άμυνα της κοινωνίας, προκειμένου να αποτραπεί ή έστω να μειωθεί αποφασιστικά η συνάντηση των πιο ευάλωτων μελών της με τις ουσίες αυτές, δεν μπορεί να υποκατασταθεί από τη νομοθετική εξουσία. Κυρίως δεν μπορεί να έχει σημαντικά θετικά αποτελέσματα η απαγορευτική πολιτική που «ποντάρει» στην εγκληματοποίηση μιας συμπεριφοράς ή συνήθειας, όπως η χρήση ναρκωτικών ουσιών, για να εκπέμψει τα μηνύματά της εναντίον της χρήσης και να πετύχει τη «γενική πρόληψη».

Η νομοθεσία όμως είναι δυνατόν, εφόσον αξιοποιεί την εγχώρια και διεθνή εμπειρία, τις ιδέες και προτάσεις που προβάλλονται, τα επιστημονικά δεδομένα και εφόσον καθορίζει συγκεκριμένους στόχους, να συμβάλει, ως ένα βαθμό, στην αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση του συγκεκριμένου φαινομένου που απειλεί τον πολιτισμό μας.

Συνεπώς, είναι πρωταρχική ανάγκη να διατυπώσουμε σήμερα αυτούς τους στόχους πολύ συγκεκριμένα, ώστε να οδηγηθούμε σε μία, κατά το δυνατόν, ευρύτερη πολιτική συμφωνία για την προσφορότερη αντεγκληματική πολιτική στον τομέα της κυκλοφορίας και διάδοσης των ναρκωτικών ουσιών.

Μια τέτοια πολιτική, κατά την άποψη των βουλευτών που υπογράφουν, πρέπει να έχει ως προτεραιότητες την καταπολέμηση του παράνομου εμπορίου ναρκωτικών και ιδίως την αποδυνάμωσή του μέσω της απεξάρτησης των χρηστών από αυτό. Παράλληλα πρέπει να αντιμετωπίζει τους χρήστες – ιδιαίτερα τους εξαρτημένους – ως πολίτες που έχουν ανάγκη φροντίδας, με στόχο τη μείωση των κινδύνων που απειλούν τους ίδιους και το ανθρώπινο περιβάλλον τους.

Για τους λόγους αυτούς, η παρούσα πρόταση νόμου εισηγείται, πέραν των προγραμμάτων απεξάρτησης από τις ναρκωτικές ουσίες και ένταξης στην κοινωνία των απεξαρτημένων προσώπων, τη χορήγηση από την Πολιτεία ναρκωτικών ουσιών ή υποκαταστάτων τους, σε άτομα που παρουσιάζουν οργανική ανάγκη, στα πλαίσια προγράμματος σταθερής υποστήριξης με ελεγχόμενη χορήγηση. Η χορήγηση αυτή για να έχει τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα θα πρέπει να γίνεται υπό τις προϋποθέσεις που περιγράφονται στο άρθρο 12, δηλαδή:

- Χορήγηση μόνο σε εξαρτημένα άτομα.
- Χορήγηση μόνο από ειδικά ιατρικά κέντρα.
- Χορήγηση μόνο από ειδικευμένο ιατρικό προσωπικό.
- Χορήγηση μόνο αν ο εξαρτημένος αρνείται να ακολουθήσει θεραπευτικό πρόγραμμα απεξάρτησης.
- Επιτόπια ανάλωση των ουσιών που καθορίζονται από το ιατρικό προσωπικό.

Με δεδομένο ότι το παράνομο κύκλωμα εμπορίας ναρ-

κωτικών ουσιών απευθύνεται και σε χρήστες εξαρτημένους, τους οποίους ταυτόχρονα πειθαναγκάζει να γίνουν διακινητές μικροποσοτήτων για την περαιτέρω διάδοση των ουσιών αυτών (βαποράκια), η πρόταση νόμου εισηγείται την τιμωρία της χρήσης, στο βαθμό που αυτή «δίνει τροφή» στο εμπόριο, γίνεται δηλαδή εκτός προγράμματος ελεγχόμενης χορήγησης.

Η λογική της ατιμωρησίας υπό προϋποθέσεις, είναι σύμφωνη με το φιλελεύθερο πνεύμα του ελληνικού ποινικού δικαίου που δεν τιμωρεί τις πράξεις αυτοπροσβολής. Προβλέπεται εξάλλου υπό προϋποθέσεις και σήμερα από την ισχύουσα νομοθεσία. Η ρύθμιση αυτή προτείνεται κυρίως για τα οπιούχα ναρκωτικά και ιδίως για την ηρωίνη.

Η κάνναβη και τα προϊόντα της δεν δημιουργούν οργανική εξάρτηση του χρήστη και επομένως δεν εμπίπτουν στην παραπάνω ρύθμιση. Χρησιμοποιούνται όμως ευρύτατα από εμπόρους ως «γέφυρα» για την παρώθηση του χρήστη να μεταπηδήσει στα τοξικοεξαρτησιογόνα ναρκωτικά. Συνεπώς για να λειτουργήσει αποτελεσματικά η προτεινόμενη ρύθμιση θα πρέπει να αφαιρεθεί και το «προνόμιο» της κάνναβης από τα χέρια των εμπόρων.

Για το λόγο αυτόν, η πρόταση νόμου διακρίνει από το σύνολο των ναρκωτικών ουσιών, ειδικά τα προϊόντα της κάνναβης (σύμφωνα με το από 3.3.92 πόρισμα της αρμόδιας διακομματικής επιτροπής) και προβλέπει γι' αυτά μειωμένες ποινές, εφόσον πρόκειται για μικρές ποσότητες που προορίζονται αποκλειστικά για προσωπική χρήση. Δίδεται έτσι η ευχέρεια στην εκτελεστική εξουσία να ακολουθήσει πολιτική «ανοχής» της χρήσης κάνναβης και να επικεντρώσει τις δραστηριότητές της στην πάταξη του παράνομου εμπορίου και στην περιστολή της εξάπλωσης του συνόλου των ναρκωτικών.

Με τον τρόπο αυτόν αντιμετωπίζεται το πρόβλημα του διαχωρισμού των ναρκωτικών ουσιών. Διαχωρισμός ανάμεσα στις ουσίες γίνεται και από την ισχύουσα νομοθεσία που προβλέπει ότι «κατά την επιμέτρηση της ποινής λαμβάνεται υπόψη ο βαθμός βλαπτικότητας της κάθε ναρκωτικής ουσίας και ιδιαίτερα η κατηγορία στην οποία ανήκει» (άρθρο 12 του ν. 1729/1087 όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 14 παρ. 1, του ν. 2161/1993). Ας σημειωθεί ακόμη ότι ο θεμελιακός κανόνας που ισχύει σήμερα σύμφωνα με την παραπάνω διάταξη του ν. 2161/1993 που ορίζει ότι « τιμωρείται με φυλάκιση όποιος για δική του αποκλειστικά χρήση προμηθεύεται ή κατέχει ναρκωτικά ή καλλιεργεί φυτά κάνναβης σε αριθμό ή έκταση που δικαιολογούνται μόνο για δική του αποκλειστικά χρήση» σε συνδυασμό με την έλλειψη καθορισμού της ποσότητας που θεωρείται ότι καλύπτει τις ανάγκες του χρήστη, οδήγησε σε μια ποικιλία δικαστικών αποφάσεων και ποινών, που κυμαίνονται από την ατιμωρησία έως και την κρίση ότι στοιχειοθετείται το αδίκημα της εμπορίας για την ίδια ποσότητα. Πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι το δικαστήριο έχει και σήμερα τη δυνατότητα να κρίνει ατιμώρητο τον περιστασιακό χρήστη εκτιμώντας «τις περιστάσεις και την προσωπικότητα του δράστη» (ίδιο άρθρο, παρ. 3).

Όπως δείχνει και η εμπειρία άλλων ευρωπαϊκών κρατών που έχουν ακολουθήσει παρόμοια μέθοδο στις πολιτικές τους εναντίον της διάδοσης των ναρκωτικών ουσιών, η πολιτική «ανοχής» της χρήσης κάνναβης και η αφαίρεση από αυτήν των στοιχείων της «γοητείας» και της «παρανομίας» βοήθησε στην αποδυνάμωση των παράνομων κυκλωμάτων εμπορίας και προώθησης ναρκω-

τικών ουσιών, χωρίς να αποδυναμώνει τις πολιτικές πρόληψης της διάδοσης όλων των ναρκωτικών και εθιστικών ουσιών.

Τέλος, σημειώνεται ότι η παρούσα πρόταση νόμου ενσωματώνεται σε ένα ενιαίο κωδικοποιημένο σύνολο των διατάξεων που αφορούν το μέγα αυτό κοινωνικό πρόβλημα.

II. ΕΙΔΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

Άρθρο 1: Διατηρείται σε ισχύ και λειτουργία ο Ο.ΚΑ.ΝΑ. που ιδρύθηκε με το άρθρο 1 του ν. 2161/1993.

Άρθρο 2: Οι σκοποί και αρμοδιότητες του Ο.ΚΑ.ΝΑ. (άρθρο 2 του ν. 2161/1993) συμπληρώνονται με δύο ακόμη: υπό στοιχείο (ζ) ο σχεδιασμός και η υλοποίηση πολιτικής για τη μείωση των κινδύνων που απειλούν τους εξαρτημένους χρήστες και (η) το σύστημα συνταγογράφησης υποκαταστάτων, όπως της μεθαδόνης. Στη χώρα μας εφαρμόζεται ήδη, εκτός από το λεγόμενο «στεγνό» πρόγραμμα απεξάρτησης, το πρόγραμμα χορήγησης της μεθαδόνης ως υποκαταστάτου ενώ σε άλλες χώρες έχει αρχίσει να ισχύει και το πρόγραμμα χορήγησης της ίδιας της εξαρτησιογόνου ουσίας, με τη φροντίδα του κράτους, στους εξαρτημένους χρήστες.

Άρθρα 3-4-5: Στα άρθρα 3, 4 και 5 επαναλαμβάνονται με τη δέουσα προσαρμογή, τα άρθρα 3, 4 και 5 του ν. 2161/1993 που αφορούν στη διοίκηση, τους πόρους και το προσωπικό του Ο.ΚΑ.ΝΑ..

Άρθρο 6: Στο άρθρο 6 επαναλαμβάνεται με τη δέουσα προσαρμογή, το άρθρο 3 του ν. 1729/1987 όπως συμπληρώθηκε με το άρθρο 6 του ν. 2161/1993 που προβλέπει την ίδρυση και λειτουργία Συμβουλευτικών Σταθμών, Κέντρων και Θεραπευτηρίων Σωματικής – Ψυχικής Απεξάρτησης και Κοινωνικής Ένταξης από το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας.

Άρθρο 7: Επαναλαμβάνεται, με τη δέουσα προσαρμογή, το άρθρο 7 του ν. 2161/1993 πλην του εδαφίου β΄ της παραγράφου 1 που για λόγους νομοτεχνικούς έχει περιληφθεί στο άρθρο 15 του παρόντος.

Άρθρο 8: Επαναλαμβάνεται, με τη δέουσα προσαρμογή, το άρθρο 8 του ν. 2161/1993. Επαναδιατυπώνεται η περίπτωση στ΄ της παρ. 2.

Άρθρο 9: Επαναλαμβάνεται, με τη δέουσα προσαρμογή, η παρ. 4 του άρθρου 1 του ν. 1729/1987 πλην του εδαφίου β΄ που για λόγους νομοτεχνικούς έχει περιληφθεί στο άρθρο 15 του παρόντος.

Άρθρο 10: Επαναλαμβάνονται, με τη δέουσα προσαρμογή, οι παράγραφοι 5, 6 και 7 του ν. 1729/1987 πλην του εδαφίου 6 της παραγράφου 5 που για λόγους νομοτεχνικούς έχει περιληφθεί στο άρθρο 15 του παρόντος.

Άρθρο 11: Ιδρύεται Ν.Π.Ι.Δ. με την ονομασία «Κέντρο Συντηρητικής Αντιμετώπισης Εξαρτημένων Ατόμων (ΚΕ.Σ.Α.Ε.Α.)» για την υλοποίηση της πολιτικής «μείωσης των κινδύνων» που χαράσσει ο Ο.ΚΑ.ΝΑ. σύμφωνα με την περίπτωση (ζ) του άρθρου 2 του παρόντος. Η συνεργασία με την Κ.Ε.Δ.Κ.Ε. αναδεικνύει τη συμβολή της τοπικής αυτοδιοίκησης, που στα πλαίσια της κοινωνικής της λειτουργίας πρέπει να έχει ενεργότερη συμμετοχή τόσο στην πρόληψη όσο και στη γενικότερη φροντίδα των εξαρτημένων από φαρμακευτικές ουσίες ατόμων. Οι Ο.Τ.Α. από τη φύση τους είναι οι πιο κοντινοί φορείς στο πρόβλημα της διάδοσης και χρήσης ναρκωτικών ουσιών και οφείλουν να αναλάβουν σημαντικό ρόλο.

Άρθρο 12: Το άρθρο 12 ρυθμίζει τη διαδικασία και τους όρους χορήγησης ναρκωτικών ουσιών και υποκαταστάτων σε εξαρτημένους χρήστες, στα πλαίσια των προγραμμάτων σταθερής υποστήριξης και ελεγχόμενης χορήγησης.

Άρθρο 13: Με το άρθρο 13 παρέχεται η νομοθετική εξουσιοδότηση για την έκδοση απόφασης του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας, με την οποία ρυθμίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις λειτουργίας του συστήματος συνταγογράφησης υποκαταστάτων σε εξαρτημένους χρήστες.

Άρθρο 14: Στο άρθρο 14 επαναλαμβάνονται, με τη δέουσα προσαρμογή οι διατάξεις του άρθρου 2 του ν. 1729/1987.

Άρθρο 15: Με το άρθρο 15 παρέχεται νομοθετική εξουσιοδότηση στον Υπουργό Υγείας και Πρόνοιας να εκδώσει τις αναγκαίες υπουργικές αποφάσεις για την οργάνωση και λειτουργία των Συμβουλίων, Επιτροπών και Κέντρων που αναφέρονται στα άρθρα 7, 9, 10, 11 και 14 του παρόντος.

Άρθρο 16: Στο άρθρο 16, όπου δίδεται ο ορισμός των ναρκωτικών ουσιών, επαναλαμβάνονται οι γνωστοί τέσσερις πίνακες ναρκωτικών του άρθρου 4 του ν. 1729/1987, όπως αυτοί έχουν διαμορφωθεί μέχρι σήμερα με τις οικείες αποφάσεις του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας. Προβλέπεται επίσης η αυστηρή τιμωρία για το παράνομο εμπόριο προδρόμων ουσιών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

Το Β΄ κεφάλαιο (άρθρα 17-19) αναφέρεται ειδικά στη στάση της Πολιτείας έναντι της χρήσης και της διακίνησης των προϊόντων κάνναβης, σύμφωνα με όσα προαναφέρθηκαν στο Γενικό Μέρος.

Άρθρο 17: Η ποινή που προβλέπεται στο άρθρο 17 για την προσωπική καλλιέργεια, χρήση και κατοχή μικρής ποσότητας είναι ιδιαίτερα ελαφρά, φτάνει μέχρι 3 μήνες φυλάκιση, έτσι ώστε να γίνει εφικτή η εφαρμογή από την εκτελεστική εξουσία μιας *de facto* αποποινικοποίησης, δηλαδή μη δίωξης της χρήσης και της καλλιέργειας για προσωπική χρήση.

επίπεδο του παρανόμου εμπορίου. Στόχος είναι, άτομα που κατά συνήθεια ή κατά παράδοση ασχολούνται επαγγελματικά με την κάνναβη, να έχουν σημαντικούς λόγους περιορισμού της παράνομης δραστηριότητάς τους μόνο στην κάνναβη, αποφεύγοντας την ανάμειξή τους με σκληρά, τοξικομανιογόνα ναρκωτικά, των οποίων η διακίνηση επισύρει ποινές κατά πολύ αυστηρότερες (άρθρα 24 και 25 του παρόντος). Το κοινωνικό όφελος από μια μερική έστω επίτευξη του σκοπούμενου αυτού εμπορικού διαχωρισμού των ουσιών, θα ήταν μεγάλο και αυτονόητο. Ετσι θα απεκλείετο ή θα περιοριζόταν σημαντικά ο μηχανισμός της «γέφυρας» προς τα οπιούχα, την κοκαΐνη, κ.λπ. που λειτουργεί με το γνωστό επιχείρημα: « Σήμερα δεν υπάρχει χασίς, πάρε ηρωίνη». Εξάλλου οι υπερβολικά αυστηρές ποινές αυξάνουν υπέρμετρα τις τιμές των ναρκωτικών και πολλαπλασιάζουν τα κέρδη και την ουσιαστική εξουσία των εμπόρων. Επιπλέον, αν εφαρμοσθεί στην πράξη ευρέως η *de facto* ανοχή της κατ' οίκον προσωπικής καλλιέργειας κάνναβης για ιδιωτική χρήση, όπως προβλέπεται στο προηγούμενο άρθρο, στενεύει σημαντικά το πεδίο δράσης των εμπόρων κάνναβης και αναμένεται βάσιμα πως η πτώση της μαύρης

αγοράς κάνναβης θα είναι κατακόρυφη, εντυπωσιακή αλλά και σχετικά σύντομη.

Άρθρο 19: Για τη χρήση προϊόντων κάνναβης προβλέπεται στο άρθρο 19 ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων του Ποινικού Κώδικα, που αναφέρονται στη μέθη από οινοπνευματώδη ποτά. Η διάκριση είναι σαφής ανάμεσα στο άρθρο 19 και το άρθρο 31, που αναφέρεται στη χρήση άλλων ναρκωτικών. Σαφώς διακρίνεται επίσης η κλεπταποδοχή του άρθρου 19 με εκείνη του άρθρου 38 παρ. 2, που επίσης αναφέρεται στην εμπορία ναρκωτικών, εκτός κάνναβης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

Άρθρο 20: Οι διατάξεις του Γ΄ κεφαλαίου (άρθρα 20 έως 46) περιέχουν ποινικές διατάξεις, που αφορούν σε όλες τις ναρκωτικές ουσίες αδιακρίτως, με μόνη εξαίρεση τα προϊόντα κάνναβης. Τούτο ρητώς επισημαίνεται στο άρθρο 20.

Άρθρο 21: Το άρθρο 21 δίδει τον ορισμό της εξάρτησης και προβλέπει τη διαδικασία χαρακτηρισμού ενός ατόμου ως εξαρτημένου.

Άρθρο 22: Με το άρθρο 22 τιμωρείται με φυλάκιση από 10 μέρες μέχρι 2 χρόνια η χρήση και η κατοχή μικρής ποσότητας ναρκωτικών. Σήμερα η απλή χρήση, δηλαδή ο ασθενής ή το θύμα του κόσμου των ναρκωτικών, τιμωρείται με φυλάκιση από 10 ημέρες μέχρι 5 χρόνια (άρθρο 12 παρ. 1 του ν. 1729/1987, όπως τροποποιήθηκε από την παρ. 1 του ν. 2181/1993). Η ευχέρεια που έχει σήμερα ο δικαστής κάτω από ορισμένες περιστάσεις να αφήσει το άτομο που κάνει χρήση ατιμώρητο, σύμφωνα με τις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου 14 του ν. 2181/1993, επαναλαμβάνεται και στην παρούσα πρόταση νόμου (άρθρο 22 παρ. 2) με την προσθήκη πως μόνο μία φορά μπορεί να τύχει το άτομο που κάνει χρήση της ευμενούς αυτής μεταχείρισης. Η προσθήκη αυτή δεν ισχύει για τη χρήση προϊόντων κάνναβης (άρθρο 17 παρ. 2).

Άρθρο 23: Με το άρθρο 23 η χρήση που προκαλεί εξάρτηση αντιμετωπίζεται ως ασθένεια και η πράξη αυτή εξαιρείται του ποινικού κολασμού και το άτομο υποβάλλεται σε θεραπευτικό πρόγραμμα ή πρόγραμμα συντήρησης.

Άρθρο 24: Η εμπορική διακίνηση, καλλιέργεια, πώληση, παρασκευή κ.λπ. ναρκωτικών σε οποιαδήποτε ποσότητα τιμωρείται στο άρθρο 24 με κάθειρξη από πέντε ως είκοσι χρόνια. Η προβλεπόμενη σήμερα αντίστοιχη ποινή είναι από δέκα ως είκοσι χρόνια. Κρίνεται σκόπιμο να διασταλούν τα περιθώρια ευνοϊκής μεταχείρισης που έχει το δικαστήριο για ειδικές περιπτώσεις. Αντίθετα, το ανώτατο όριο της προβλεπόμενης χρηματικής ποινής αυξάνεται από 100.000.000 σε 500.000.000 δρχ., με το σκεπτικό των αστρονομικών κερδών που πραγματοποιούν οι μεγαλέμποροι ναρκωτικών.

Άρθρο 25: Με τις ίδιες ποινές του άρθρου 24 τιμωρείται στο άρθρο 25 και ο κάτοχος ναρκωτικών, με μόνη διαφορά πως η κατεχόμενη ποσότητα θα πρέπει να είναι μεγαλύτερη της «μικρής ποσότητας», για την οποία προβλέπεται ευνοϊκότερη ρύθμιση από το άρθρο 22. Τα ίδια προβλέπονται και για όποιον αγοράζει, εισάγει στη χώρα, αποστέλλει, αποθηκεύει, μεταφέρει κ.λπ. ναρκωτικές ουσίες σε ποσότητα μεγαλύτερη της «μικρής».

Άρθρο 26: Στο άρθρο 26 επαναλαμβάνεται η διευκρίνιση του άρθρου 5 παρ. 2 του ν. 1729/1987 περί της επιβολής μιας μόνον ποινής σε περίπτωση τέλεσης κατά

περισσότερους τρόπους των πράξεων των άρθρων 24 και 25, εφόσον πρόκειται για την ίδια ποσότητα ναρκωτικών.

Άρθρο 27: Το άρθρο 27 προβλέπει για τον εξαρτημένο από ναρκωτικές ουσίες έμπορο ναρκωτικών την ίδια στερητική της ελευθερίας ποινή που ισχύει και σήμερα (5 έως 10 χρόνια κάθειρξη, άρθρο 15 παρ. 4 του ν. 2161/1993), ανεβάζει όμως την προβλεπόμενη χρηματική ποινή, που επιβάλλεται αθροιστικά, από 200.000.000 δρχ. σήμερα, σε 500.000.000 δρχ. Από την αυστηρή αυτή ρύθμιση εξαιρούνται τα «βαποράκια», τα εξαρτημένα δηλαδή άτομα που είναι «εξαναγκασμένα» να εμπορεύονται μικρές ποσότητες για να εξασφαλίσουν την ημερήσια δόση τους. Η ξεχωριστή και ευνοϊκή αυτή μεταχείριση των προσώπων που χαρακτηρίζονται ως «βαποράκια» αποτελεί καινοτομία. Καινοτόμος επίσης μπορεί να χαρακτηριστεί η διάταξη της παραγράφου 3 του ίδιου άρθρου, που προβλέπει ότι κάθε εξαρτημένο πρόσωπο, που εκτίει ποινή στερητική της ελευθερίας του, για παράβαση των παραγράφων 1 και 2 του ίδιου άρθρου δεν εγκλείεται σε Σωφρονιστήριο αλλά εισάγεται υποχρεωτικά σε Θεραπευτικό Κατάστημα Σωφρονιστικού Χαρακτήρα, όπου υποβάλλεται σε ειδικό πρόγραμμα, το οποίο ορίζεται χωριστά για κάθε περίπτωση από την Ειδική Επιστημονική Επιτροπή της παραγράφου 2 του άρθρου 7 του παρόντος.

Άρθρο 28: Το άρθρο 28 τιμωρεί αυστηρά τους ιατρούς και φαρμακοποιούς, που χορηγούν ναρκωτικές ουσίες εκτός των πλαισίων του συστήματος ελεγχόμενης χορήγησης των άρθρων 11 και 12. Η εισαγωγή της ελεγχόμενης από το ΚΕ.Σ.Α.Ε.Α. χορήγησης ναρκωτικών και υποκατάστατων επιτρέπει την αποφυγή της περιπλοκής, «καζουιστικής» ρύθμισης, που προβλέπεται σήμερα στο άρθρο 7 του ν. 1729/1987, όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 12 του ν. 2161/1993.

Άρθρο 29: Οι διακεκριμένες περιπτώσεις και οι επιβαρυντικές περιστάσεις των άρθρων 6 και 8 του ν. 1729/1987, όπως τροποποιήθηκαν από τα άρθρα 11 και 13 αντίστοιχα του ν. 2161/1993, εισάγονται απλουστευμένες και αποσαφηνισμένες με το άρθρο 29 και τιμωρούνται με κάθειρξη από δεκαπέντε ως είκοσι χρόνια. Αποφεύγεται εδώ η ακραία ποινή της ισοβίου καθείρξεως, που προβλέπεται σήμερα, με το σκεπτικό ότι κι όταν ακόμη απαγγέλλεται από το δικαστήριο, στην πράξη δεν εφαρμόζεται, ενώ μόνο η απειλή της επιτρέπει τη διόγκωση των τιμών των ναρκωτικών και των κερδών των εμπόρων. Αντίθετα, η προβλεπόμενη χρηματική ποινή αυξάνεται μέχρι 500.000.000 δρχ. με το σκεπτικό των αστρονομικών κερδών που συχνά πραγματοποιούν οι έμποροι ναρκωτικών. Επίσης απαλείφεται εκ νέου ο έωλος χαρακτηρισμός του παραβάτη ως «ιδιαίτερα επικίνδυνου», που τόσες διαμάχες έχει προκαλέσει στη νομική επιστήμη.

Άρθρο 30: Με ποινές σαφώς αυστηρότερες από αυτές που ισχύουν σήμερα τιμωρείται στο άρθρο 30 η παρώθηση και διαφήμιση των ναρκωτικών. Ο σκοπός είναι η καταπολέμηση των προωθητικών μηχανισμών που χρησιμοποιούν τα ναρκοκυκλώματα. Εκ παραλλήλου, όμως, αποκλείεται ο άδικος χαρακτήρας της πράξεως όταν πρόκειται για διατύπωση γνώμης από ενδιαφέρον δημοσιογραφικό, κοινωνικό κ.λπ., έτσι ώστε να αποφεύγονται ποινικές διώξεις από υπερβάλλοντα αντιδραστικό ζήλο, όπως συχνά συνέβη στο παρελθόν.

Άρθρο 31: Με ελαφρώς ελαστικότερα περιθώρια τιμω-

ρίας επαναλαμβάνεται στο άρθρο 31 η διάταξη του άρθρου 10 του ν. 1729/1987, που αναφέρεται στην οδήγηση μεταφορικών μέσων υπό την επήρεια ναρκωτικών. Καινοτομία αποτελεί το ότι προβλέπεται τιμωρία για την οδήγηση όχι μόνο όταν γίνεται υπό την επήρεια ναρκωτικών αλλά και κατά τη φάση του στερητικού συνδρόμου.

Άρθρο 32: Η προβλεπόμενη σήμερα ποινή φυλάκισης μέχρι πέντε ετών για τη διακίνηση ναρκωτικών εν αγνοία του δράστη (αμέλεια) κρίνεται αδικαιολόγητα αυστηρή και ευεπίφορη να οδηγήσει σε υπέρμετρα σκληρές καταδικαστικές αποφάσεις. Για το λόγο αυτόν το ανώτατο όριο μειώνεται στο άρθρο 32 σε τρία χρόνια φυλάκισης.

Άρθρο 33: Με τις ισχύουσες σήμερα διατάξεις, η εισαγωγή σε Ειδικό Θεραπευτήριο Κατάστημα ή σε Ειδικό Τμήμα Καταστήματος Κράτησης προς σωματική απεξάρτηση του εξαρτημένου από ναρκωτικά δράστη μιας αξιόποινης πράξης, είναι δυνητική για το δικαστήριο (άρθρο 14 του ν. 1729/1987, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 16 του ν. 2161/1993). Αντίθετα το άρθρο 33 προβλέπει ότι κάθε εξαρτημένο άτομο που στερείται της ελευθερίας του, εισάγεται υποχρεωτικά σε ένα από τα ιδρυθσόμενα ειδικά Θεραπευτικά Καταστήματα Σωφρονιστικού Χαρακτήρα, όπου υποβάλλεται σε συγκεκριμένο πρόγραμμα που ορίζεται ειδικά για αυτόν από την επιστημονική επιτροπή της παρ. 2 του άρθρου 7 του παρόντος.

Άρθρο 34: Απλουστευμένη νομοτεχνικά εισάγεται με το άρθρο 34 η ισχύουσα διάταξη του άρθρου 15 του ν. 1729/1987 (απαγόρευση άσκησης επαγγέλματος) με την επί το αυστηρότερο καινοτομία, ότι το δικαστήριο είναι πλέον υποχρεωμένο να διατάξει την απαγόρευση, εφόσον αποδειχθεί ότι η παράβαση του καταδικασθέντος σχετίζεται με την άσκηση του επαγγέλματός του.

Άρθρο 35: Στο άρθρο 35 (δημοσίευση καταδικαστικής απόφασης) επαναλαμβάνεται κατά λέξη η ισχύουσα διάταξη του άρθρου 16 του ν. 1729/1987.

Άρθρο 36: Το άρθρο 36 (περιορισμοί διαμονής) επαναλαμβάνει την ισχύουσα διάταξη του άρθρου 17 του ν. 1729/1987, με μόνη διαφοροποίηση την επί το επιεικέστερο αντιμετώπιση των περιπτώσεων απέλασης αλλοδαπών, έτσι ώστε να εναρμονιστεί το εσωτερικό μας δίκαιο με τις προδιαγραφές των χωρών της Ε.Ε..

Άρθρο 37: Στο άρθρο 37 (ανήλικοι δράστες) επαναλαμβάνονται κατά λέξη οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 18 του ν. 1729/1987. Στην παράγραφο 3 διαχωρίζεται ο χαρακτήρας των θεραπευτικών μέτρων ανάλογα με το αν ο ανήλικος είναι απλά εθισμένος ή «εξαρτημένος» σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 21.

Άρθρο 38: Βελτιωμένο από νομοτεχνική άποψη το άρθρο 38 ρυθμίζει κατά τον ίδιο περίπου τρόπο με το ισχύον άρθρο 19 του ν. 1729/1987, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 17 του ν. 2161/1993, τα θέματα της κλεπταποδοχής και της δήμευσης περυσιακών στοιχείων, που συνδέονται με την παράνομη διακίνηση ναρκωτικών. Καινοτομία αποτελεί το ότι προβλέπεται ποινή, ίδια με του κλεπταποδόχου, για όποιον «ξεπλένει» χρήματα,

που προέρχονται από εμπορία ναρκωτικών. Στον ισχύοντα σήμερα νόμο δεν υπάρχει αντίστοιχη διάταξη.

Άρθρο 39: Το άρθρο 39 δίνει στο δικαστήριο το μέτρο του όρου «μικρή ποσότητα» ναρκωτικών ουσιών, έτσι ώστε να αποφεύγονται δικαστικές αυθαιρεσίες, καθώς και η έκδοση δικαστικών αποφάσεων με αντίθετο περιεχόμενο. Παράλληλα δίδεται η ευχέρεια στους Υπουργούς Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων να αυξομειώνει τη «μικρή ποσότητα» ανάλογα με τις εξελίξεις. Ο σαφής καθορισμός της «μικρής ποσότητας» κρίνεται ιδιαίτερα χρήσιμος για τον πρακτικό διαχωρισμό του χρήστη από τον έμπορο. Με τον τρόπο αυτόν εισάγεται ένα τεκμήριο για το χαρακτηρισμό του κατόχου μιας μικρής ποσότητας ως χρήστη. Το τεκμήριο αυτό βέβαια είναι μαχητό και το δικαστήριο είναι ελεύθερο να αποφασίσει συνεκτιμώντας το σύνολο των αποδείξεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄

Το Κεφάλαιο Δ΄ (άρθρα 40 έως 46) περιέχει ειδικές διονομικές διατάξεις αντίστοιχες εκείνων του Κεφαλαίου Γ΄ (άρθρα 20 έως και 25 του ν. 1729/1987, όπως τροποποιήθηκε από το ν. 2161/1993 και ισχύει σήμερα). Επαναλαμβάνονται οι ήδη ισχύουσες ρυθμίσεις με τις ακόλουθες καινοτομίες:

- Προβλέπονται ειδικές δικάσιμοι του Τριμελούς Εφετείου για την εκδίκαση αποκλειστικά εγκλημάτων περί τα ναρκωτικά (άρθρο 41 παρ. 2).

- Προβλέπονται ειδικοί για τα ναρκωτικά ανακριτές στις 3 μεγαλупόλεις Αθήνα, Πειραιά, Θεσσαλονίκη (άρθρο 41 παρ. 4).

- Καταργείται η διάταξη του άρθρου 23, παρ. 1 του ν. 1729/1987 που προέβλεπε ως ελάχιστο χρόνο θεραπείας από την εξάρτηση το ένα έτος (άρθρο 43 παρ. 1).

- Η δυνατότητα αναβολής ή παύσης της ποινικής δίωξης που προβλέπεται για το δράστη που απεξαρτήθηκε στα πλαίσια θεραπευτικού προγράμματος (άρθρο 21 του ν. 2331/1995 που αντικατάστησε το άρθρο 23 του ν. 2161/1993) επεκτείνεται και για το δράστη που πέτυχε την αυτοδύναμη απεξάρτηση (περίπτωση Γιώργου Πουρσανίδη, 13.11.1997).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄

Στο Κεφάλαιο Ε΄ περιέχονται οι τρεις τελικές διατάξεις (άρθρα 47, 48 και 49).

Αθήνα, 23 Μαΐου 2001

Οι προτείνοντες Βουλευτές

Δαμανάκη Μαρία
Βούγιας Σπύρος
Τατούλης Πέτρος
Κουβέλης Φώτης
Μπένος Σταύρος

ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ

Τροποποίηση του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου περί των ναρκωτικών ουσιών και κωδικοποίηση του συνόλου των νομικών διατάξεων που αφορούν στην πρόληψη της διάδοσης των ναρκωτικών, την καταπολέμηση του παράνομου εμπορίου, τη θεραπεία και την ένταξη στην κοινωνία εξαρτημένων από ναρκωτικά προσώπων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΥΠΟΔΟΜΗ – ΟΡΓΑΝΑ

Άρθρο 1

Οργανισμός Κατά των Ναρκωτικών (Ο.ΚΑ.ΝΑ.)

Το αυτοδιοικούμενο νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου με την επωνυμία Οργανισμός Κατά των Ναρκωτικών (Ο.ΚΑ.ΝΑ.) με έδρα την Αθήνα, που ιδρύθηκε με το άρθρο 1 του ν. 2161/1993 διατηρείται σε ισχύ και λειτουργία υπό την εποπτεία του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας.

Άρθρο 2

Σκοπός – Αρμοδιότητες

Σκοπός του Οργανισμού είναι:

α) Ο σχεδιασμός, η προώθηση, ο διυπουργικός συντονισμός και η εφαρμογή εθνικής πολιτικής σχετικά με την πρόληψη της χρήσης και διάδοσης των ναρκωτικών και τη θεραπεία, την επαγγελματική κατάρτιση και κοινωνική ένταξη των εξαρτημένων από φαρμακευτικές ουσίες ατόμων.

β) Η σε εθνικό επίπεδο μελέτη του όλου προβλήματος των ναρκωτικών για τον εντοπισμό των συγκεκριμένων αιτιών που οδηγούν τα άτομα και ιδίως τους νέους, στη λήψη ναρκωτικών. Επίσης, η δημιουργία Εθνικού Κέντρου Πληροφόρησης – Τράπεζας Πληροφοριών ως προς την εκάστοτε κατάσταση και έκταση του προβλήματος των ναρκωτικών στη χώρα μας.

γ) Η ενημέρωση και ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης, κατά τρόπο ενιαίο και επιστημονικά υπεύθυνο, για τις συνέπειες από τη χρήση εξαρτησιογόνων ουσιών, καθώς και η ενθάρρυνση, ο συντονισμός και η εποπτεία κάθε ιδιωτικής πρωτοβουλίας που έχει σκοπό τη συμμετοχή στην προσπάθεια για την αντιμετώπιση του προβλήματος των ναρκωτικών.

δ) Η πρόταση και προώθηση των αναγκαίων νομοθετικών, κοινωνικών και άλλων μέτρων για την πρόληψη και καταστολή του προβλήματος των ναρκωτικών.

ε) Η συνεργασία με αντίστοιχους συντονιστικούς ή ερευνητικούς φορείς σε οργανισμούς και υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και άλλους διεθνείς οργανισμούς, σχετικούς με την αντιμετώπιση του όλου θέματος, η μεταξύ τους ανταλλαγή πληροφοριών και η ενεργός συμμετοχή στις υπ' αυτών οργανούμενες συναντήσεις, με στόχο την εναρμόνιση της εθνικής μας πολιτικής προς εκείνη των κοινοτικών και διεθνών φορέων.

στ) Η κατ' έτος σύνταξη έκθεσης για την κατάσταση του προβλήματος σε εθνικό και διεθνές επίπεδο και για την πορεία των σχετικών εθνικών ερευνών και η κατάρτιση στατιστικών πινάκων με ανάλυση και αξιολόγηση αυτών και η υποβολή τους στο Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας μαζί με προτάσεις για τη λήψη των αναγκαίων μέτρων.

ζ) Ο σχεδιασμός και η υλοποίηση εθνικής πολιτικής με αντικείμενο την υγειονομική μέριμνα, την προστασία από το παράνομο εμπόριο και τη γενικότερη φροντίδα προσώπων με ειδικά προβλήματα λόγω χρήσεως φαρμακευτικών ουσιών, ανεξάρτητα από την ένταξή τους ή μη σε οποιαδήποτε προγράμματα.

η) Η χορήγηση ειδικής άδειας σε ψυχιάτρους για τη συνταγογράφηση υποκατάστατων ναρκωτικών ουσιών, μετά από σχετική εισήγηση του ΚΕ.Σ.Α.Ε.Α., σύμφωνα με το άρθρο 13 του παρόντος.

Άρθρο 3

Διοίκηση Οργανισμού

Ο Ο.ΚΑ.ΝΑ. διοικείται από 15μελές διοικητικό συμβούλιο (Δ.Σ.), που διορίζεται με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας και αποτελείται από τέσσερις (4) επιστήμονες, εκπρόσωπο της Εκκλησίας της Ελλάδος, τον πρόεδρο του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου κατ' άρθρο 9 του παρόντος νόμου και από έναν εκπρόσωπο των Υπουργείων Υγείας και Πρόνοιας, Δικαιοσύνης, Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, Δημόσιας Τάξης, Οικονομικών, Εμπορικής Ναυτιλίας και Πολιτισμού, που προτείνονται από τους αντίστοιχους Υπουργούς, έναν εκπρόσωπο του Κ.Ε.Δ.Κ.Ε. και έναν από τις κοινότητες αποθεραπείας. Στις συνεδριάσεις του Δ.Σ. μετέχει, χωρίς ψήφο, ο Γενικός Διευθυντής του Ο.ΚΑ.ΝΑ.. Ο Πρόεδρος του Δ.Σ. ορίζεται από το Υπουργικό Συμβούλιο με πρόταση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας. Ο Πρόεδρος και ο Αντιπρόεδρος του Δ.Σ. είναι πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης. Η θητεία του Προέδρου και των μελών του Δ.Σ. ορίζεται σε τρία χρόνια. Ο Πρόεδρος και τα μέλη του Δ.Σ. είναι ελευθέρως ανακλητά και η αντικατάστασή τους, για το υπόλοιπο της θητείας, γίνεται με την ίδια διαδικασία. Το ύψος και ο τρόπος αμοιβής του Προέδρου και των μελών του Δ.Σ. καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υγείας και Πρόνοιας.

Άρθρο 4

Πόροι του Ο.ΚΑ.ΝΑ.

1. Οι πόροι του Ο.ΚΑ.ΝΑ. αποτελούνται από:

α) Την ετήσια επιχορήγηση του Κράτους που εγγράφεται στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας.

β) Δωρεές, κληρονομίες, κληροδοτήματα, εισφορές και επιχορηγήσεις από τρίτους, έσοδα από κάθε είδους δραστηριότητα αυτού και προσόδους από την κινητή και ακίνητη περιουσία του.

γ) Επιχορηγήσεις από Ο.Τ.Α., οργανισμούς και νομικά πρόσωπα που τελούν υπό την εποπτεία του Κράτους, το ύψος των οποίων καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών που τους εποπτεύουν και του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας.

2. Η διαχείριση των πόρων του Ο.ΚΑ.ΝΑ. ελέγχεται απολογιστικά από το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας. Με απόφαση του ίδιου ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής της διατάξεως αυτής και ειδικότερα ο τρόπος και τα όργανα ασκήσεως του ως άνω διαχειριστικού ελέγχου.

3. Ο Ο.ΚΑ.ΝΑ. έχει τις ίδιες φορολογικές απαλλαγές που προβλέπονται για τα Νοσηλευτικά Ιδρύματα του ν. 2592/1953.

Άρθρο 5 **Προσωπικό**

1. Στον Ο.ΚΑ.ΝΑ. συνιστάται μία θέση Γενικού Διευθυντή, με τριετή θητεία. Στη θέση Γενικού Διευθυντή διορίζεται, με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας, πτυχιούχος Ανώτατης Σχολής ημεδαπής ή αλλοδαπής με ευδόκιμη υπηρεσία δεόντως αποδεικνυόμενη, σε θέσεις του δημοσίου ή ιδιωτικού τομέα ή με μεταπτυχιακές σπουδές και εξειδίκευση σε θέματα δημόσιας διοίκησης. Επίσης με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας μπορεί να ανατίθενται καθήκοντα Γενικού Διευθυντή του Ο.ΚΑ.ΝΑ. και σε δοκιμασμένους δημόσιους λειτουργούς που μπορεί να υπηρετούν στον τομέα υγείας ή στον ευρύτερο δημόσιο τομέα ή να έχουν, για οποιονδήποτε λόγο, αποχωρήσει. Για το διοριζόμενο με τον τρόπο αυτόν Γενικό Διευθυντή ο χρόνος της θητείας του λογίζεται ως χρόνος δημόσιας υπηρεσίας για κάθε συνέπεια, μετά δε τη λήξη της θητείας επανέρχεται αυτοδίκαια στη θέση και στην υπηρεσιακή κατάσταση που είχε προ του διορισμού του. Σκοπός της συνιστώμενης θέσης Γενικού Διευθυντή, είναι ο συντονισμός της δράσης των επί μέρους μονάδων της αρμοδιότητας του Ο.ΚΑ.ΝΑ.. Οι μηνιαίες απολαβές του Γενικού Διευθυντή καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υγείας και Πρόνοιας.

2. Το προσωπικό του Ο.ΚΑ.ΝΑ. είναι επιστημονικό, διοικητικό, βοηθητικό και εθελοντικό. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας και Εργασίας Κοινωνικών Ασφαλίσεων και γνώμη του Δ.Σ. του Ο.ΚΑ.ΝΑ. μπορεί να αποσπώνται σε αυτόν γιατροί του Ε.Σ.Υ. ή και άλλο προσωπικό των νοσοκομείων του Ε.Σ.Υ., μετά γνώμη του οικείου υπηρεσιακού συμβουλίου. Η χρονική διάρκεια της απόσπασης ορίζεται σε ένα (1) έτος, δυνάμει να ανανεωθεί για ένα (1) ακόμη έτος, μετά από αίτηση του ενδιαφερομένου. Μετά την παρέλευση της διετίας είναι δυνατή η μετάταξη, ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου και γνώμη του κατά περίπτωση αρμόδιου υπηρεσιακού συμβουλίου και του Δ.Σ. του Ο.ΚΑ.ΝΑ.. Ο χρόνος της απόσπασης θεωρείται πραγματική υπηρεσία και ισχύουν και γι' αυτούς οι διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 79 του ν. 2071/1992.

3. Επιτρέπεται απόσπαση στον Ο.ΚΑ.ΝΑ. και άλλων υπαλλήλων του Δημοσίου και Ν.Π.Δ.Δ., εφαρμοζομένης αναλόγως της διαδικασίας της προηγούμενης παραγράφου.

4. Πρόσωπα, τα οποία έκαναν χρήση ναρκωτικών και εκουσίως προσήλθαν για θεραπευτική αγωγή, μετά την ολοκλήρωση του θεραπευτικού προγράμματος, είναι δυνατόν να προσλαμβάνονται από τον Ο.ΚΑ.ΝΑ. με σύμβαση ορισμένου χρόνου στους Συμβουλευτικούς Σταθμούς, τα Κέντρα και τα Θεραπευτήρια του επόμενου άρθρου.

5. Με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομικών και Υγείας και Πρόνοιας, ορίζονται ο τρόπος σύγκλησης και λειτουργίας του Δ.Σ. του Ο.ΚΑ.ΝΑ., ο αριθμός των θέσεων και τα προσόντα του πάσης φύσεως προσωπικού, ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες για την εθελοντική εργασία, ο τρόπος διοίκησης, οργάνωσης, διαχείρισης, καθώς και οποιαδήποτε άλλη λεπτομέρεια, που έχει σχέση με τον Οργανισμό. Μέχρι να εκδοθεί το σχετικό προεδρικό διάταγμα και να προσληφθεί το προβλεπόμενο σε αυτό προσωπι-

κό, μπορούν να αποσπώνται στον Ο.ΚΑ.ΝΑ. υπάλληλοι από τα αρμόδια Υπουργεία του άρθρου 3 του παρόντος για τη στελέχωση του Οργανισμού.

Άρθρο 6 **Πρόγραμμα ανάπτυξης υπηρεσιών**

1. Ο προγραμματισμός για την αντιμετώπιση της φαρμακευτικής εξάρτησης από ναρκωτικές ουσίες διακρίνεται σε τρεις βαθμίδες:

- α) πρόληψη-ενημέρωση
- β) θεραπευτική αποκατάσταση
- γ) κοινωνική ένταξη.

2. Εποπτεία και έλεγχος Θεραπευτικών Κέντρων.

Αρμόδιο για την ίδρυση και λειτουργία Συμβουλευτικών Σταθμών, Κέντρων και Θεραπευτηρίων σωματικής και ψυχικής απεξάρτησης και κοινωνικής ένταξη ή άλλων σχετικών μονάδων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα είναι το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας.

Τα Ειδικά Θεραπευτικά Καταστήματα του άρθρου 11, παρ.1 σημ. β) του παρόντος νόμου υπάγονται στην αρμοδιότητα του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας, με την επιφύλαξη των διατάξεων του ν. 1851/1989. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης και Υγείας και Πρόνοιας, μετά από γνώμη του Δ.Σ. του Ο.ΚΑ.ΝΑ., εγκρίνονται τα θεραπευτικά προγράμματα που εφαρμόζονται στα ως άνω καταστήματα.

3. Μπορούν να ιδρύουν και να λειτουργούν μονάδες απεξάρτησης και κοινωνικής ένταξης μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα με δαπάνες τους ή και με συγχρηματοδότηση ή δανειοδότηση από τον Ο.ΚΑ.ΝΑ.:

- α) Οι δήμοι και οι κοινότητες,
- β) Φιλανθρωπικά σωματεία και κοινωνικά ιδρύματα, εφόσον τούτο προβλέπεται από τις καταστατικές τους διατάξεις,
- γ) Εκκλησιαστικοί φορείς,
- δ) Ανώτατα Εκπαιδευτικά ή Τεχνολογικά Ιδρύματα,
- ε) Φυσικά ή νομικά πρόσωπα που επιδιώκουν συναφείς σκοπούς.

4. Για την ίδρυση και λειτουργία από τους ανωτέρω φορείς μονάδων, εξαιρουμένων των μονάδων που λειτουργούν ήδη υπό την εποπτεία του ΚΕ.Θ.Ε.Α., απαιτείται άδεια που χορηγείται από το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας μετά γνώμη του Δ.Σ. του Ο.ΚΑ.ΝΑ.. Με την ίδια διαδικασία είναι δυνατή και η ανάκληση της άδειας λειτουργίας, εφόσον διαπιστωθεί αναποτελεσματικότητα του επιτελούμενου σε αυτές έργου.

5. Όλες οι μονάδες, που εφεξής ιδρύονται, εξαιρουμένων των μονάδων που λειτουργούν ήδη υπό την εποπτεία του ΚΕ.Θ.Ε.Α. και, με την επιφύλαξη του άρθρου 2 του ν. 1894/1990, ανεξάρτητα από το φορέα που τις λειτουργεί, υπάγονται στην εποπτεία και τον έλεγχο του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας, που ασκείται από τον Ο.ΚΑ.ΝΑ..

6. Φορείς που επιχορηγούνται από το Κράτος υπόκεινται και στον έλεγχο της οικονομικής τους διαχείρισης.

7. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας, ορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις χορήγησης άδειας ίδρυσεως και λειτουργίας των ως άνω μονάδων, ο τρόπος ασκήσεως της εποπτείας και του ελέγχου από τον Ο.ΚΑ.ΝΑ., καθώς και τα κριτήρια αξιολόγησης του επιτελούμενου σε αυτές έργου.

Άρθρο 7 **Ειδικές υπηρεσιακές μονάδες** **και επιστημονικές επιτροπές**

1. Είναι δυνατόν να συνιστώνται στα κατά το εδάφιο α' του άρθρου 3 του παρόντος νόμου συναρμόδια Υπουργεία, ειδικές υπηρεσιακές μονάδες σε επίπεδο Διεύθυνσης ή Τμήματος, οι οποίες έχουν αντικείμενο την ανελλιπή ενημέρωση του Ο.ΚΑ.ΝΑ. για τις δραστηριότητές τους, την πρόταση των αναγκαίων μέτρων και την υλοποίησή τους, τη συγκέντρωση και τήρηση στοιχείων και την επεξεργασία πληροφοριών που παρέχονται σε αυτές από περιφερειακές υπηρεσίες αρμοδιότητάς τους, με την επιφύλαξη της τήρησης του υπηρεσιακού και ιατρικού απορρήτου και της προστασίας των ατομικών πληροφοριών.

2. Ο Ο.ΚΑ.ΝΑ. με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου μπορεί να συνεργάζεται και να υποβοηθείται συμβουλευτικά στο έργο του από συναφείς, ως προς το αντικείμενό του, επιστημονικές επιτροπές ή επιστημονικούς φορείς και να καταρτίζει επιστημονικές επιτροπές με γνωμοδοτικό χαρακτήρα. Ιδίως, δύναται να αναθέτει στους ειδικούς κατά περίπτωση επιστημονικούς φορείς την εκτέλεση σχετικών ερευνών ή την επίλυση επιστημονικών θεμάτων, αναλαμβάνοντας εν όλω ή εν μέρει τη χρηματοδότηση της εν λόγω επιστημονικής έρευνας. Επίσης, αξιολογεί και συντονίζει τις υπό εξέλιξη έρευνες επί τη βάσει προγραμματισμένων στόχων.

Άρθρο 8 **Προγράμματα πρόληψης**

1. Ο Ο.ΚΑ.ΝΑ. καταρτίζει προγράμματα για την πρόληψη της διάδοσης και της χρήσης των ναρκωτικών και τα υποβάλλει για έγκριση στον Υπουργό Υγείας και Πρόνοιας. Όμοια προγράμματα μπορεί να καταρτίζουν και η Εκκλησία της Ελλάδας, οι Ο.Τ.Α., οι συνδικαλιστικοί φορείς, καθώς και οποιοσδήποτε κρατικός ή ιδιωτικός φορέας. Τα προγράμματα αυτά υποβάλλονται για επεξεργασία στον Ο.ΚΑ.ΝΑ. και εγκρίνονται με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας. Προγράμματα πρόληψης, που αφορούν μονάδες αρμοδιότητας και άλλων Υπουργείων, εφαρμόζονται με κοινή απόφαση του Υπουργού Υγείας και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 2 του ν. 1894/1990.

2. Τα προγράμματα της παραγράφου 1 μπορεί να αναφέρονται σε επίπεδο ομάδας, γειτονιάς ή κοινότητας και να απευθύνονται σε:

- α. Γονείς.
- β. Εκπαιδευτικούς.
- γ. Δικαστικούς.
- δ. Αστυνομικούς.
- ε. Προσωπικό Κέντρων Υγείας και κοινωνικής πολιτικής.
- στ. Προσωπικό Σωφρονιστηρίων και Θεραπευτικών Καταστημάτων σωφρονιστικού ή μη χαρακτήρα.
- ζ. Νεοσύλλεκτους και εκπαιδευτές νεοσυλλέκτων.
- η. Προσωπικό των Γενικών Γραμματέων Νέας Γενιάς και Λαϊκής Επιμόρφωσης.
- θ. Μαθητές, σπουδαστές.
- ι. Αθλητικά κέντρα ή άλλες κοινωνικές ομάδες.

3. Με τα προγράμματα αυτά, εκτός των άλλων είναι δυνατόν:

α. Να καθιερώνεται η αγωγή υγείας και πρόληψης σε θέματα ναρκωτικών σε όλες τις εκπαιδευτικές βαθμίδες, σε συνεργασία με το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

β. Να καθιερώνονται βραβεία μεταξύ μεταξύ μαθητών, σπουδαστών και εργαζόμενων νέων για την υποβολή προτάσεων σε θέματα που έχουν σχέση με τον αγώνα κατά των ναρκωτικών.

γ. Να παρέχονται υποτροφίες σε επιστήμονες για μετεκπαίδευση στο εξωτερικό ή εσωτερικό για θέματα σχετικά με το αντικείμενο του Ο.ΚΑ.ΝΑ..

δ. Να ενισχύεται η συνεργασία με την Εκκλησία, τους δήμους και τις κοινότητες για την εξεύρεση του προσφορότερου τρόπου προσέγγισης του προβλήματος των ναρκωτικών.

ε. Να ιδρυθεί σχολή επιμόρφωσης ειδικευμένων στελεχών, όπου θα μετεκπαιδεύονται οι επιμορφωτές.

στ. Να προβλέπεται η δημιουργία σεμιναρίων και εκπαιδευτικών προγραμμάτων, καθώς και η κυκλοφορία εντύπων για όλους όσους ασχολούνται ή επιθυμούν να ασχοληθούν στον αντιναρκωτικό αγώνα.

4. Τα κατά τις προηγούμενες παραγράφους προγράμματα πρέπει να έχουν ως στόχο:

α. Την αγωγή υγείας και τη σωστή πληροφόρηση ως προς τη φύση και την έκταση του προβλήματος και την επισήμανση των κινδύνων που περικλείει για τα άτομα, την οικογένεια και την κοινωνία το πρόβλημα των ναρκωτικών κάθε μορφής.

β. Την προβολή θετικών προτύπων για τους νέους και την ενθάρρυνσή τους για ενεργό συμμετοχή σε δημιουργικές δραστηριότητες.

5. Απαγορεύεται η εφαρμογή προγραμμάτων για την πρόληψη της διάδοσης και χρήσης ναρκωτικών από οποιονδήποτε φορέα χωρίς προηγούμενη υποβολή του προγράμματος και έγκριση από τον Ο.ΚΑ.ΝΑ., με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 2 του ν. 1894/1990. Παράβαση της διατάξεως αυτής αποτελεί λόγο ανάκλησης της άδειας λειτουργίας του φορέα ή διάλυσης του σωματείου κατ' άρθρο 105 του Α.Κ.. Η διαδικασία κινείται με πρωτοβουλία του Ο.ΚΑ.ΝΑ.. Εξαιρούνται τα προγράμματα των κοινοτήτων του ΚΕ.Θ.Ε.Α. τα οποία συνεχίζονται όπως σήμερα και απλώς γνωστοποιούνται στον Ο.ΚΑ.ΝΑ., χωρίς να χρειάζονται την έγκριση του τελευταίου.

6. Με απόφαση του Ο.ΚΑ.ΝΑ. παρέχονται οι γενικές κατευθύνσεις για τη σύνταξη των προγραμμάτων και προσδιορίζονται οι στόχοι, η λειτουργία και οι διαδικασίες εποπτείας και αξιολόγησής τους.

Άρθρο 9 **Γνωμοδοτικό Συμβούλιο**

1. Για την ενεργό συμμετοχή του κοινωνικού συνόλου στην καταπολέμηση της διάδοσης των ναρκωτικών και την προστασία των νέων, καθώς και την υποβοήθηση του έργου του Ο.ΚΑ.ΝΑ., διατηρείται σε ισχύ και λειτουργία το Γνωμοδοτικό Συμβούλιο, που ιδρύθηκε με το άρθρο 1 παρ.4 του ν. 1729/1987 και αποτελείται από εκπροσώπους της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, της Ανώτατης Συνομοσπονδίας Γονέων Μέσης Εκπαίδευσης (Α.Σ.Γ.Μ.Ε.), των συλλόγων γονέων τοξικομανών, των αποθεραπευμένων τοξικομανών, εκπροσώπους του διδακτικού προσωπικού Πρωτοβάθμιας (Δ.Ο.Ε.) και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (Ο.Λ.Μ.Ε. – Ο.Τ.Ε.Ε.), των Τεχνολογικών Εκ-

παιδευτικών Ιδρυμάτων (Τ.Ε.Ι.) και Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Α.Ε.Ι.), της Εθνικής Σπουδαστικής Ένωσης Ελλάδας (Ε.Σ.Ε.Ε.), της Εθνικής Φοιτητικής Ένωσης Ελλάδας (Ε.Φ.Ε.Ε.), του Πανελλήνιου Ιατρικού Συλλόγου (Π.Ι.Σ.), του Πανελλήνιου Φαρμακευτικού Συλλόγου (Π.Φ.Σ.), του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών (Δ.Σ.Α.) και της Ένωσης Συντακτών Ημερησίων Εφημερίδων Αθηνών (Ε.Σ.Η.Ε.Α.).

2. Η θητεία του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου ορίζεται σε τρία χρόνια.

Άρθρο 10

Κέντρο Θεραπείας Εξαρτημένων Ατόμων (ΚΕ.Θ.Ε.Α.)

1. Διατηρείται σε ισχύ και λειτουργία το αυτοδιοικούμενο νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου με την επωνυμία «Κέντρο Θεραπείας Εξαρτημένων Ατόμων» (ΚΕ.Θ.Ε.Α) με έδρα τη Θεσσαλονίκη, που ιδρύθηκε με το άρθρο 1 παρ. 5 του ν. 1729/1987.

Σκοπός του ΚΕ.Θ.Ε.Α. είναι η θεραπεία, η επαγγελματική κατάρτιση και κοινωνική ένταξη των εξαρτημένων από φαρμακευτικές ουσίες ατόμων και η δημιουργία και συνεχής εκπαίδευση στελεχών στις αντίστοιχες σύγχρονες θεραπευτικές τεχνικές.

Για την υλοποίηση του σκοπού του το ΚΕ.Θ.Ε.Α ιδρύει συμβουλευτικούς σταθμούς, κέντρα σωματικής αποτοξίνωσης, θεραπευτικές κοινότητες, κέντρα κοινωνικής επανένταξης και άλλες ανάλογες μονάδες. Δημιουργεί αυτοσχεδιαζόμενους συνεταιρισμούς και στηρίζει κάθε είδους δραστηριότητα που ευοδώνει τους σκοπούς του ή που κρίνεται απαραίτητη για τη βοήθεια των εξαρτημένων από φαρμακευτικές ουσίες ατόμων.

Στο ΚΕ.Θ.Ε.Α εντάσσονται οι Συμβουλευτικοί Σταθμοί Αθήνας και Θεσσαλονίκης του «Ειδικού Θεραπευτικού Προγράμματος για εξαρτημένα από φαρμακευτικές ουσίες άτομα» του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας, το Κέντρο Σωματικής Αποτοξίνωσης Νταού Πεντέλης και η Θεραπευτική Κοινότητα «ΙΘΑΚΗ» του Εθνικού Οργανισμού Πρόνοιας, στη Σίνδο της Θεσσαλονίκης.

Με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας ρυθμίζεται η διαδικασία ένταξης των παραπάνω μονάδων και κάθε σχετική λεπτομέρεια.

Πόροι του ΚΕ.Θ.Ε.Α. είναι η χρηματοδότηση από το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας, δωρεές, κληροδοσίες και επιχορηγήσεις και έσοδα από δραστηριότητές του.

Το ΚΕ.Θ.Ε.Α. έχει τις ίδιες φορολογικές απαλλαγές που προβλέπονται για τα νοσηλευτικά ιδρύματα του ν. 2592/1953.

Η διαχείριση των πόρων του ΚΕ.Θ.Ε.Α. ελέγχεται απολογιστικά από το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας.

2. Γιατροί του Ε.Σ.Υ. μπορεί να αποσπώνται στο ΚΕ.Θ.Ε.Α. από τα νοσοκομεία που υπηρετούν.

Η απόσπαση γίνεται με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας μετά από αίτησή τους και σύμφωνη γνώμη του διευθυντή του ΚΕ.Θ.Ε.Α..

Η χρονική διάρκεια της απόσπασης είναι απεριόριστη. Η απόσπαση διακόπτεται με όμοια υπουργική απόφαση μετά από αίτηση του γιατρού ή πρόταση του ΚΕ.Θ.Ε.Α..

3. Με τη διαδικασία της παραγράφου 2 είναι δυνατή η απόσπαση στο ΚΕ.Θ.Ε.Α. και άλλων υπαλλήλων του δημόσιου τομέα.

Άρθρο 11

Κέντρο Συντηρητικής Αντιμετώπισης Εξαρτημένων Ατόμων (ΚΕ.Σ.Α.Ε.Α.)

1. Ιδρύεται νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου με την επωνυμία Κέντρο Συντηρητικής Αντιμετώπισης Εξαρτημένων Ατόμων (ΚΕ.Σ.Α.Ε.Α.), που λειτουργεί σε συνεργασία με την Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων (Κ.Ε.Δ.Κ.Ε.), υπό την εποπτεία του Ο.ΚΑ.ΝΑ. και έχει τους εξής σκοπούς:

α) Την επεξεργασία και την υλοποίηση προγραμμάτων που αποσκοπούν στην εφαρμογή της εθνικής πολιτικής, την οποία χαράσσει ο Ο.ΚΑ.ΝΑ. στο ζήτημα της γενικότερης φροντίδας προσώπων με ειδικά προβλήματα, λόγω χρήσεως φαρμακευτικών ουσιών, σύμφωνα με το άρθρο 2, παρ. ζ' του παρόντος.

β) Την οργάνωση, στελέχωση και εποπτεία της λειτουργίας των Θεραπευτικών Καταστημάτων Σωφρονιστικού Χαρακτήρα (ΘΕ.ΚΑ.ΣΩ.Χ.), που ιδρύονται δια του παρόντος, σε αντικατάσταση των υφιστάμενων «σωφρονιστικών καταστημάτων θεραπευτικού χαρακτήρα».

γ) Την οργάνωση και επόπτευση του συστήματος συνταγογράφησης μεθαδόνης και άλλων υποκατάστατων ναρκωτικών ουσιών από ειδικευμένους ψυχιάτρους.

δ) Την οργάνωση και επόπτευση της λειτουργίας ειδικών υγειονομικών κέντρων και κινητών σταθμών (ΕΙΔ.Υ.Κ.) για τη χορήγηση ναρκωτικών ουσιών και υποκαταστάτων αυτών σε εξαρτημένα άτομα, σε συνεργασία με τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης.

2. Τα παραπάνω ειδικά υγειονομικά κέντρα (ΕΙΔ.Υ.Κ.) εγκαθιδρύονται σε δημοτικά νοσοκομεία ή σε άλλους κοινοτικούς, δημοτικούς ή και άλλους χώρους και στελεχώνονται με ειδικευμένο ιατρικό προσωπικό.

3. Γιατροί του Ε.Σ.Υ. μπορεί να αποσπώνται στο ΚΕ.Σ.Α.Ε.Α. από τα νοσοκομεία όπου υπηρετούν.

Άρθρο 12

Χορήγηση ναρκωτικών ουσιών ή υποκαταστάτων

1. Το ιατρικό προσωπικό των υγειονομικών κέντρων και σταθμών (ΕΙΔ.Υ.Κ.) έχει καθήκον να διερευνά αν τα προσερχόμενα άτομα παρουσιάζουν συμπτώματα εξάρτησης από κάποια ναρκωτική ουσία. Στην περίπτωση αυτή οφείλουν να παρωθούν τα άτομα αυτά να ακολουθήσουν μία θεραπευτική αγωγή. Αν το εξαρτημένο άτομο συναινεί, εντάσσεται σε θεραπευτικό πρόγραμμα αποτοξίνωσης μέσα ή έξω από θεραπευτική κοινότητα. Σε διαφορετική περίπτωση ο εξαρτημένος εντάσσεται σε πρόγραμμα «συντήρησης», στα πλαίσια του οποίου του παρέχονται υποκατάστατα ή και η ίδια η ναρκωτική ουσία από την οποία παρουσιάζει εξάρτηση, ανάλογα με την κρίση του ιατρικού προσωπικού, κατά την οποία λαμβάνεται σοβαρά υπόψη και η βούληση του εξαρτημένου ατόμου. Στα πλαίσια του προγράμματος συντήρησης, το ιατρικό προσωπικό καθορίζει τη χρονική στιγμή, τη μέθοδο, την ποιότητα και τη δοσολογία της χορήγησης υποκαταστάτων ή ναρκωτικών ουσιών με κριτήριο την ικανοποίηση της οργανικής ανάγκης του εξαρτημένου ατόμου και τη γενικότερη κατάσταση της υγείας του.

2. Η χορήγηση οποιασδήποτε ουσίας γίνεται σε τιμή κόστους και συνίσταται αποκλειστικά στην επιτόπιο ανάλυσή της.

Άρθρο 13 **Συνταγογράφηση υποκαταστάτων**

Εντός τριμήνου από της δημοσίευσής του παρόντος οφείλει ο Υπουργός Υγείας και Πρόνοιας, μετά από σχετική εισήγηση του Δ.Σ. του Ο.ΚΑ.ΝΑ., να εκδώσει υπουργική απόφαση που θα προβλέπει τους όρους και τις λεπτομέρειες του συστήματος συνταγογράφησης μεθοδών και άλλων υποκαταστάτων ναρκωτικών ουσιών από ειδικευμένους ψυχιάτρους, στους οποίους θα χορηγείται ειδική προς τούτο άδεια μετά από ιδιαίτερη σχετική εισήγηση του ΚΕ.Σ.Α.Ε.Α. που θα αναφέρεται στα πρόσωπα των γιατρών αυτών.

Άρθρο 14 **Επιτροπή Ναρκωτικών**

1. Στο Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας συνίσταται Επιτροπή Ναρκωτικών, αποτελούμενη από:

Τον Διευθυντή της Διεύθυνσης Φαρμάκων και Φαρμακείων του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας.

Εκπρόσωπο του Επιστημονικού Συμβουλίου του Εθνικού Οργανισμού Φαρμάκων.

Τέσσερα μέλη του διδακτικού ερευνητικού προσωπικού των Α.Ε.Ι., ανά ένα με ειδίκευση στα γνωστικά αντικείμενα Φαρμακευτικής Χημείας, Φαρμακολογίας, Τοξικολογίας και Ψυχιατρικής, αντίστοιχα και έναν ανώτερο αξιωματικό της Ελληνικής Αστυνομίας, με εμπειρία στα θέματα ναρκωτικών. Για κάθε μέλος της Επιτροπής ορίζεται και ένας αναπληρωτής.

Η θητεία της Επιτροπής ορίζεται σε δύο χρόνια.

2. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, επιλέγονται και ορίζονται μετά από πρόταση των αρμόδιων οργάνων διοίκησης των Α.Ε.Ι., τα τακτικά και τα αναπληρωματικά μέλη της Επιτροπής, καθώς και ο γραμματέας της. Η Επιτροπή εκλέγει τον πρόεδρο της. Με απόφαση του ίδιου Υπουργού ορίζονται και οι κανόνες λειτουργίας της Επιτροπής.

3. Η Επιτροπή Ναρκωτικών έχει τις παρακάτω αρμοδιότητες:

α) Γνωμοδοτεί για τα σχετικά με τα ναρκωτικά θέματα που προκύπτουν από τις κυρωμένες από την Ελλάδα διεθνείς συμβάσεις ή από αίτηση των αρμόδιων διεθνών οργανισμών (UNFDAC, Π.Ο.Υ., Ε.Ε. κ.λπ.).

β) Γνωμοδοτεί στον Ε.Ο.Φ. για τη χορήγηση άδειας παραγωγής ή κατεργασίας και εισαγωγής έτοιμων προϊόντων που περιέχουν ουσίες του άρθρου 4 του νόμου αυτού.

γ) Γνωμοδοτεί για την προσθήκη ή αφαίρεση ουσιών

στους πίνακες του άρθρου 16 του νόμου αυτού, για τη μεταφορά από τον ένα πίνακα στον άλλο ή για τη μεταβολή των όρων και των προϋποθέσεων της διάθεσής τους σύμφωνα με τις διεθνείς συμβάσεις.

δ) Γνωμοδοτεί για την τιμή των πωλούμενων από το κρατικό μονοπώλιο ναρκωτικών.

ε) Γνωμοδοτεί για κάθε σχετικό θέμα που θα ζητήσει ο αρμόδιος Υπουργός ή ο Ο.ΚΑ.ΝΑ..

στ) Υπολογίζει τις ετήσιες ανάγκες της χώρας σε ναρκωτικές ουσίες μετά από εισήγηση του ΚΕ.Σ.Α.Ε.Α. και εισηγείται σχετικά στον αρμόδιο Υπουργό.

Άρθρο 15 **Οργάνωση – Διοίκηση**

Με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μετά από εισήγηση του Ο.ΚΑ.ΝΑ., ρυθμίζονται, έστω και με παρέκκλιση από τις ισχύουσες διατάξεις, τα θέματα που σχετίζονται με τους πόρους, τα μέσα, τη διοίκηση, τα επί μέρους όργανα και κάθε άλλη λεπτομέρεια που αναφέρεται στην οργανωτική και λειτουργική δομή των:

α) Ειδικών υπηρεσιακών μονάδων και επιστημονικών επιτροπών του άρθρου 7 του παρόντος νόμου.

β) Γνωμοδοτικού Συμβουλίου του άρθρου 9 του παρόντος.

γ) ΚΕ.Θ.Ε.Α. του άρθρου 10 του παρόντος.

δ) ΚΕ.Σ.Α.Ε.Α. του άρθρου 11 του παρόντος.

ε) Επιτροπής ναρκωτικών του άρθρου 14 του παρόντος νόμου.

Άρθρο 16 **Ορισμός ναρκωτικών και πρόδρομων ουσιών**

1. Ναρκωτικά κατά την έννοια του νόμου αυτού είναι ουσίες φυσικές ή τεχνητές που επιδρούν στο κεντρικό νευρικό σύστημα, μεταβάλλοντας την ψυχολογία ή τη νοητική λειτουργία του χρήστη και περιλαμβάνονται στους τέσσερις πίνακες του άρθρου αυτού.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Υγείας και Πρόνοιας και Δικαιοσύνης, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ύστερα από γνώμη του Ο.ΚΑ.ΝΑ. μπορεί να προστίθενται ή να αφαιρούνται ουσίες από τους πίνακες του άρθρου αυτού ή να μεταφέρονται από τον ένα πίνακα στον άλλο ή να μεταβάλλονται οι όροι και οι προϋποθέσεις της διάθεσής τους, ιδίως σύμφωνα με τις διεθνείς συμβάσεις.

3. Οι ουσίες που υπάγονται στα ναρκωτικά καταχωρούνται στους παρακάτω τέσσερις πίνακες:

Τα άλατα των ουσιών που περιλαμβάνονται στην παρούσα κατηγορία, εκτός από το θειικό οξύ και το υδροχλωρικό οξύ, εφόσον υπάρχουν. Η εισαγωγή, εξαγωγή, διαμετακόμιση, παραγωγή, παρασκευή, προμήθεια, αποθήκευση, κατοχή, πώληση, διάθεση και διανομή των ανωτέρω ουσιών, καθώς και τα απασχολούμενα με αυτές πρόσωπα ή επιχειρήσεις, υπόκεινται στον έλεγχο του Κράτους.

Ως αρμόδια Αρχή θεωρείται για το σκοπό αυτόν η τελωνειακή υπηρεσία με τη συνδρομή συναρμόδιων Αρχών κατά περίπτωση. Για τον πίνακα Ι του Ε.Ο.Φ. για δε τους πίνακες ΙΙ και ΙΙΙ του Γενικού Χημείου του Κράτους όπου τούτο επιβάλλει η επιστήμη και η διοικητική πρακτική.

Επί παραβάσεων επιβάλλονται οι ποινές οι προβλεπόμενες από τον Τελωνειακό Κώδικα.

5. Σε περιπτώσεις λαθρεμπορίας, παραεμπορίου ή απόκλισης από το σκοπό για τον οποίο εισήχθηκαν, εξήχθηκαν, μεταφέρθηκαν, διαμετακομίστηκαν ή μεταποιήθηκαν κάποιες από τις παραπάνω πρόδρομες ουσίες, με πρόθεση τη διάθεση ή τη χρήση τους για την παρασκευή ή τον εμπλουτισμό ναρκωτικών ουσιών, επιβάλλονται οι ποινές των άρθρων 24 και 25 του παρόντος νόμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ **ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ** **ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΤΗΣ ΚΑΝΝΑΒΗΣ**

Άρθρο 17

Κατοχή και χρήση προϊόντων κάνναβης

1. Όποιος για δική του αποκλειστική χρήση καλλιεργεί φυτά ινδικής κάνναβης σε ελάχιστο αριθμό ή με οποιονδήποτε τρόπο προμηθεύεται ή κατέχει προϊόντα ή σπόρους κάνναβης σε μικρή ποσότητα ή κάνει χρήση τους τιμωρείται με φυλάκιση έως τριών μηνών.

2. Οι πράξεις της παραγράφου 1 μπορεί να μείνουν ατιμώρητες, εάν ο δράστης δεν έχει καταδικαστεί προηγουμένως για άλλη παράβαση νόμου ή κάποιου από τους νόμους που καταργούνται με τον παρόντα εφόσον το δικαστήριο, εκτιμώντας την προσωπικότητα του δράστη και τις συνθήκες κάτω από τις οποίες τελέσθηκαν οι πράξεις, κρίνει ότι δεν συντρέχει κοινωνικός κίνδυνος.

Άρθρο 18

Διακίνηση προϊόντων κάνναβης

1. Όποιος εισάγει στη χώρα, εξάγει από αυτήν, διαμετακομίζει ή εμπορεύεται δενδρύλλια, σπόρους ή προϊόντα κάνναβης σε οποιονδήποτε αριθμό ή ποσότητα, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών.

2. Με την ίδια ποινή τιμωρείται όποιος καλλιεργεί φυτά ινδικής κάνναβης, σε αριθμό μεγαλύτερο από τον «ελάχιστο» του άρθρου 17 παρ. 1 του παρόντος νόμου.

3. Όποιος διαφημίζει, διευκολύνει εκ συστήματος ή παρωθεί με οποιονδήποτε τρόπο πρόσωπα στη χρήση, παρασκευή ή διακίνηση προϊόντων κάνναβης τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους.

Άρθρο 19

Ανάλογη εφαρμογή διατάξεων Ποινικού Κώδικα

Οι διατάξεις των άρθρων 193 Π.Κ. (έγκλημα σε κατάσταση υπαίτιας μέθης), 440 Π.Κ. (επικίνδυνη μέθη) και 394 Π.Κ. (αποδοχή προϊόντων εγκλήματος) εφαρμόζονται ανάλογα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΠΕΡΙ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ ΕΚΤΟΣ **ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΝΝΑΒΗΣ**

Άρθρο 20

Ορολογία

Με τον όρο «ναρκωτικά» στα επόμενα άρθρα νοούνται οι ουσίες του άρθρου 16 του παρόντος νόμου, εκτός των προϊόντων κάνναβης.

Άρθρο 21

Εξάρτηση από ναρκωτικά

1. Όσοι απέκτησαν την έξη της χρήσης ναρκωτικών ουσιών και δεν μπορούν να την αποβάλλουν με τις δικές τους δυνάμεις (εξαρτημένοι) δικαιούνται με αίτημά τους στο ΚΕ.Θ.Ε.Α. να υποβληθούν σε ειδικό θεραπευτικό πρόγραμμα.

2. Η ιδιότητα του εξαρτημένου στο πρόσωπο κατηγορουμένου ή καταδίκου διαπιστώνεται ύστερα από πραγματογνωμοσύνη που διεξάγεται από τρεις γιατρούς, κατά προτίμηση ψυχιάτρους ή νευρολόγους κρατικούς λειτουργούς. Τουλάχιστον ένας εκ των γιατρών πρέπει να έχει την ειδικότητα του ψυχιάτρου. Η πραγματογνωμοσύνη διενεργείται ύστερα από αίτηση του κατηγορουμένου ή καταδίκου, μπορεί δε να διαταχθεί και αυτεπαγγέλτως. Σε περίπτωση σύλληψης η πραγματογνωμοσύνη διεξάγεται υποχρεωτικά εντός σαρανταοκτώ ωρών από της υποβολής του σχετικού αιτήματος υπό του κατηγορουμένου και σε εξαιρετικές περιπτώσεις εντός πέντε ημερών.

Άρθρο 22

Χρήση ναρκωτικών

1. Όποιος για δική του αποκλειστική χρήση κατέχει ή προμηθεύεται με οποιονδήποτε τρόπο ναρκωτικά σε μικρή ποσότητα ή κάνει χρήση ναρκωτικών εκτός των προβλεπόμενων υγειονομικών κέντρων και σταθμών τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι δύο ετών. Κατά την επιμέτρηση της ποινής λαμβάνεται υπόψη ο βαθμός βλαπτικότητας της κάθε ναρκωτικής ουσίας και ιδιαίτερα η κατηγορία στην οποία ανήκει.

2. Οι πράξεις της παραγράφου 1 μπορεί να μείνουν ατιμώρητες εάν ο δράστης δεν έχει καταδικαστεί προηγουμένως για άλλη παράβαση του παρόντος νόμου ή άλλου νόμου που καταργήθηκε με τον παρόντα και δεν έχει απαλλαγεί για τις ίδιες πράξεις βάσει της παρούσας διατάξεως, εφόσον το δικαστήριο, εκτιμώντας τη βαρύτητα των πράξεων και την προσωπικότητα του δράστη, κρίνει ότι αυτός δεν θα επαναλάβει τις πράξεις αυτές.

3. Η απόφαση που εκδίδεται βάσει της παραγράφου 2 καταχωρείται στα δελτία ποινικού μητρώου, αλλά καταγράφεται μόνο στα αντίγραφα προς δικαστική χρήση.

4. Οι πράξεις της παραγράφου 1 τιμωρούνται μόνο αν τελέσθηκαν εκ προθέσεως.

Άρθρο 23

Χρήση από εξαρτημένο άτομο

Αν ο δράστης των πράξεων του άρθρου 22 κριθεί «εξαρτημένος» παραμένει ατιμώρητος. Το δικαστήριο, λαμβάνοντας υπόψη και τη βούληση του δράστη, διατάσσει την παρακολούθηση προγράμματος θεραπείας ή

συντήρησης στα αντίστοιχα κέντρα (ΚΕ.Θ.Ε.Α. ή ΚΕ.Σ.Α.Ε.Α.).

Άρθρο 24 **Διακίνηση ναρκωτικών**

Με πρόσκαιρη κάθειρξη και με χρηματική ποινή εκατό χιλιάδες (100.000) δρχ. μέχρι πεντακόσια εκατομμύρια (500.000.000) δρχ. τιμωρείται όποιος:

α) Πουλάει, παρασκευάζει, διαθέτει σε τρίτους ναρκωτικά ή μεσολαβεί σε τέτοιες πράξεις.

β) Εισάγει ναρκωτικά ή διευκολύνει την εισαγωγή τους σε στρατόπεδα, αστυνομικά καταστήματα, κρατητήρια, σωφρονιστικά καταστήματα, σχολικές μονάδες, κατασκηνώσεις, εκπαιδευτικά ιδρύματα και καταστήματα ανηλίκων κάθε κατηγορίας, θεραπευτικά καταστήματα σωφρονιστικού χαρακτήρα ή τόπους ομαδικής εργασίας ή διαβίωσης και σε νοσηλευτικά ιδρύματα ή αναρρωτήρια.

γ) Καλλιεργεί ή συγκομίζει οποιαδήποτε ποικιλία υπνοφόρου μύκωνος, *erythroxylum coca* και λοιπών φυτών, από τα οποία παράγονται ναρκωτικές ουσίες.

δ) Διαθέτει σε άλλους οποιονδήποτε χώρο για χρήση ναρκωτικών ή διευθύνει κατάσταση στο οποίο γίνεται χρήση ναρκωτικών κατά σύστημα.

ε) Συντελεί με οποιονδήποτε τρόπο στη διάδοση της χρήσης ναρκωτικών.

στ) Πλαστογραφεί, νοθεύει ή χρησιμοποιεί πλαστή ή νοθευμένη ιατρική συνταγή χορήγησης ναρκωτικών ουσιών με σκοπό τη διακίνησή τους.

Άρθρο 25 **Κατοχή και διακίνηση μεγάλων ποσοτήτων**

Με την ίδια ποινή τιμωρείται όποιος διενεργεί τις παρακάτω πράξεις, εφόσον αυτές αναφέρονται σε ποσότητες ναρκωτικών πέραν της «μικρής ποσότητας» του άρθρου 22:

α) Αγοράζει, κατέχει ή μεταφέρει ναρκωτικά με οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο είτε στο έδαφος της επικράτειας είτε παραπλέοντας ή διασχίζοντας την αιγιαλίτιδα ζώνη είτε ιπτάμενος στον ελληνικό εναέριο χώρο.

β) Αποθηκεύει, παρακαταθέτει ή νοθεύει ναρκωτικά ή τα αναμειγνύει με οποιονδήποτε τρόπο σε τρόφιμα, ποτά ή άλλα είδη προορισμένα να εισαχθούν στον ανθρώπινο οργανισμό.

γ) Εισάγει στη χώρα, εξαγάγει από αυτήν ή διαμετακομίζει ναρκωτικά.

δ) Αποστέλλει ή παραλαμβάνει εν γνώσει του οποιαδήποτε κινητά πράγματα ή δέματα που περιέχουν ναρκωτικά.

Άρθρο 26 **Συρροή**

Αν η πράξη τελεστεί με περισσότερους τρόπους από τους προβλεπόμενους στα άρθρα 24 και 25, αφορά όμως την ίδια ποσότητα ναρκωτικών, στον υπαίτιο επιβάλλεται μία μόνο ποινή, κατά την επιμέτρηση της οποίας λαμβάνεται υπόψη η συνολική εγκληματική δράση του.

Άρθρο 27 **Διακίνηση και κατοχή από εξαρτημένο έμπορο**

1. Δράστης των πράξεων των άρθρων 24 και 25 εφό-

σον είναι εξαρτημένος από ναρκωτικές ουσίες τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών και με χρηματική ποινή εκατό χιλιάδες (100.000) μέχρι πεντακόσια εκατομμύρια (500.000.000) δραχμές.

2. Αν ο δράστης των πράξεων του άρθρου 24 είναι εξαρτημένος και διακινεί ναρκωτικά μόνο σε «μικρές ποσότητες» με αποκλειστικό σκοπό την εξασφάλιση των μέσων εξεύρεσης της ναρκωτικής ουσίας από την οποία παρουσιάζει εξάρτηση, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους.

3. Στις περιπτώσεις των παραγράφων 1 και 2 εν όσω ο δράστης εκτίει την ποινή του εισάγεται υποχρεωτικά σε θεραπευτικό κατάστημα σωφρονιστικού χαρακτήρα, όπου υποβάλλεται σε ειδικό πρόγραμμα που ορίζεται ειδικά για κάθε δράστη από ειδική επιστημονική επιτροπή της παρ. 2 του άρθρου 7 του παρόντος νόμου. Ο χρόνος στο κατάστημα συνυπολογίζεται στην επιβληθείσα ποινή.

Άρθρο 28 **Κατάχρηση ιδιότητας γιατρών και φαρμακοποιών**

Φαρμακοποιός, έμπορος φαρμάκων, υπαλλήλων φαρμακείου ή οποιοσδήποτε άλλος στο φαρμακείο, καθώς και γιατρός που χορηγεί κατά οποιονδήποτε τρόπο ναρκωτικά ή υποκατάστατα ή εκδίδει σχετικές συνταγές, χωρίς οι πράξεις αυτές να εντάσσονται στο σύστημα του ΚΕ.Σ.Α.Ε.Α., τιμωρείται με πρόσκαιρη κάθειρξη.

Άρθρο 29 **Επιβαρυντικές περιστάσεις**

Με πρόσκαιρη κάθειρξη τουλάχιστον δεκαπέντε ετών και με τη χρηματική ποινή των άρθρων 24 και 25 του παρόντος νόμου τιμωρείται ο παραβάτης των άρθρων αυτών στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) Αν ο παραβάτης είναι υπότροπος ή ενεργεί με σκοπό να προκαλέσει τη χρήση ναρκωτικών από ανηλίκους.

β) Αν ο παραβάτης είναι υπάλληλος (άρθρο 13α Π.Κ.) και τέλεσε την πράξη επωφελούμενος της πρόσβασης σε ναρκωτικές ουσίες που του παρείχε η υπηρεσιακή του ιδιότητα.

γ) Αν ο παραβάτης ανήκει στο προσωπικό των καταστημάτων, μονάδων ή ιδρυμάτων στα οποία τέλεσε την πράξη του άρθρου 24 στοιχ. β' του παρόντος νόμου.

Άρθρο 30 **Διαφήμιση και παρώθηση**

1. Όποιος διαφημίζει τη χρήση ναρκωτικών ή παρωθεί άλλον με οποιονδήποτε τρόπο στην παράνομη χρήση τους ή παρέχει πληροφορίες για την παρασκευή ή την προμήθειά τους με σκοπό τη διάδοσή τους ή προσφέρεται στην τέλεση των πράξεων των άρθρων 24 και 25 του παρόντος νόμου τιμωρείται, αν δεν προβλέπεται βαρύτερη ποινή από άλλη διάταξη, με φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών και χρηματική ποινή εκατό χιλιάδες (100.000) μέχρι πενήντα εκατομμύρια (50.000.000) δραχμές.

2. Αν ο δράστης τελεί τις πράξεις της παραγράφου 1 κατά σύστημα και με σκοπό το κέρδος τιμωρείται με ποινή πρόσκαιρης κάθειρξης μέχρι δώδεκα ετών.

3. Η διατύπωση γνώμης ή επιστημονικής κρίσης σχετικά με τα ναρκωτικά δεν συνιστά άδικη πράξη όταν γίνεται από επιστημονικό, δημοσιογραφικό ή κοινωνικό ενδιαφέρον και δεν υποκρύπτει σκοπό κέρδους.

Άρθρο 31 **Οδήγηση μεταφορικών μέσων**

1. Όποιος οδηγεί ή κυβερνά οποιοδήποτε μεταφορικό μέσο, χειρσαίο, πλωτό ή εναέριο, είτε υπό την επίδραση ναρκωτικών είτε κατά τη φάση στερητικού συνδρόμου αν είναι εξαρτημένος, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών και με χρηματική ποινή δέκα χιλιάδες (10.000) μέχρι δέκα εκατομμύρια (10.000.000) δραχμές, καθώς και με στέρηση του οικείου πιστοποιητικού ικανότητας τουλάχιστον για δύο έτη. Αν από την πράξη αυτή προκλήθηκε περιστατικό που έθεσε σε κίνδυνο τη ζωή ανθρώπων, επιβάλλεται πρόσκαιρη κάθειρξη μέχρι δέκα ετών.

2. Μετά πάροδο διετίας ο καταδικασμένος μπορεί να υποβάλει αίτηση στις αρμόδιες αρχές για την επανάκτηση του πιστοποιητικού ικανότητας που του αφαιρέθηκε, με την προϋπόθεση ότι έχει αποθεραπευτεί σε περίπτωση που είχε χαρακτηριστεί εξαρτημένος.

Άρθρο 32 **Πράξεις από αμέλεια**

Αν οι πράξεις των άρθρων 24, 25 και 29 του παρόντος νόμου τελέστηκαν από αμέλεια, επιβάλλεται φυλάκιση μέχρι τριών ετών και χρηματική ποινή πενήντα χιλιάδες (50.000) μέχρι δέκα εκατομμύρια (10.000.000) δραχμές.

Άρθρο 33 **Εξαρτημένος δράστης αξιόποινης πράξης**

1. Όποιος καταδικάζεται ή κρατείται προσωρινά για την τέλεση αξιόποινης πράξης, εισάγεται υποχρεωτικά σε θεραπευτικό κατάστημα σωφρονιστικού χαρακτήρα κατ' ανάλογη εφαρμογή της παρ. 3 του άρθρου 27 του παρόντος, εφόσον κριθεί «εξαρτημένος» σύμφωνα με το άρθρο 21 του παρόντος. Αν κρίνεται ανίκανος προς καταλογισμό, σύμφωνα με το άρθρο 34 Π.Κ. εισάγεται για τον ίδιο σκοπό σε κατάλληλο δημόσιο νοσηλευτικό ίδρυμα.

2. Σε κάθε περίπτωση ο χρόνος εγκλεισμού σε ίδρυμα ή κατάστημα υπολογίζεται ως χρόνος έκτισης ποινής.

Άρθρο 34 **Απαγόρευση άσκησης επαγγέλματος**

1. Σε περίπτωση καταδίκης για παράβαση των άρθρων 24, 25, 29 και 31, το δικαστήριο διατάσσει την απαγόρευση άσκησης του επαγγέλματος του δράστη για ένα μέχρι πέντε έτη, εφόσον κρίνει ότι η παράβαση έχει σχέση με το επάγγελμά του. Οι διατάξεις που προβλέπουν πειθαρχικές ή διοικητικές κυρώσεις δεν θίγονται.

2. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται ο χρόνος έναρξης και οι λοιποί όροι της απαγόρευσης.

3. Σε περίπτωση παράβασης της απαγόρευσης, ο υπαίτιος τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι ένα έτος και με χρηματική ποινή.

Άρθρο 35 **Δημοσίευση καταδικαστικής απόφασης**

Σε περίπτωση καταδίκης για παραβάσεις των άρθρων 24, 25, 29 και 31 το δικαστήριο μπορεί να διατάξει τη δημοσίευση ολόκληρης ή περίληψης της καταδικαστικής

απόφασης, με δαπάνες του καταδικασμένου, σε μία ή περισσότερες εφημερίδες της πρωτεύουσας ή του τόπου τέλεσης της πράξης ή της κατοικίας του, μέσα σε δέκα (10) το πολύ ημέρες αφ' ότου η απόφαση καταστεί αμετάκλητη.

Άρθρο 36 **Περιορισμοί διαμονής**

1. Σε κάθε περίπτωση καταδίκης σε ποινή κάθειρξης για παράβαση του νόμου αυτού, το δικαστήριο, αν κρίνει ότι η διαμονή του καταδικασμένου σε ορισμένους τόπους θα είναι βλαπτική είτε για τον ίδιο είτε για το κοινωνικό περιβάλλον, μπορεί να διατάξει την απαγόρευση της διαμονής του στους τόπους αυτούς για χρονικό διάστημα ενός (1) μέχρι πέντε (5) ετών. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του άρθρου 73 του Ποινικού Κώδικα.

2. Για αλλοδαπούς ενήλικους ή ανήλικους που καταδικάζονται σε ποινή κάθειρξης για παράβαση του νόμου αυτού, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει την απέλασή τους από τη χώρα, εκτός αν συντρέχουν σπουδαίοι λόγοι, ιδίως οικογενειακοί, που δικαιολογούν την παραμονή στη χώρα, οπότε ισχύουν και γι' αυτούς οι ρυθμίσεις της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού.

Για την εκτέλεση και τη διακοπή της απέλασης εφαρμόζεται το άρθρο 74 του Ποινικού Κώδικα.

Άρθρο 37 **Ανήλικοι δράστες**

1. Σε ανήλικους που δεν έχουν συμπληρώσει το 17ο έτος της ηλικίας τους και τέλεσαν πράξεις προβλεπόμενες στο νόμο αυτόν, εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 121 έως 132 του Ποινικού Κώδικα εφόσον είναι ευμενέστερες γι' αυτούς.

2. Το άρθρο 123 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 123. Θεραπευτικά μέτρα.

1. Αν η κατάσταση του ανηλίκου απαιτεί ιδιαίτερη μεταχείριση, ιδίως αν πάσχει από ψυχική ασθένεια ή άλλη νοσηρή διατάραξη των πνευματικών του λειτουργιών ή είναι τυφλός, κωφάλαλος, επιληπτικός ή του έχει γίνει έξη η χρήση οινόπνευματων ποτών ή ναρκωτικών ουσιών και δεν μπορεί να την αποβάλει με τις δικές του δυνάμεις ή εμφανίζει ανώμαλη καθυστέρηση στην πνευματική και ηθική του ανάπτυξη, το δικαστήριο διατάσσει την παραπομπή του σε θεραπευτικό ή άλλο κατάλληλο κατάστημα.

2. Τα θεραπευτικά μέτρα διατάσσονται ύστερα από προηγούμενη γνωμοδότηση ειδικού γιατρού».

3. Θεραπευτικά μέτρα διατάσσονται δυνητικά όταν ο ανήλικος είναι εθισμένος χρήστης ναρκωτικών ουσιών και υποχρεωτικά όταν αυτός έχει κριθεί «εξαρτημένος» σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 21 του παρόντος νόμου.

4. Σε κάθε περίπτωση συμμετοχής ανηλίκου σε αξιόποινες πράξεις του νόμου αυτού ή σε περίπτωση συνάφειας οποιασδήποτε αξιόποινης πράξης ανηλίκου σε αξιόποινες πράξεις του νόμου αυτού που τελέστηκαν από ενήλικους, η υπόθεση χωρίζεται πάντοτε ως προς τον ανήλικο.

Άρθρο 38 **Δήμευση**

1. Σε περίπτωση καταδίκης για παράβαση των άρθρων 24, 25 και 29, το δικαστήριο διατάσσει τη δήμευση του τιμήματος ή του ανταλλάγματος που προήλθε από την πράξη αυτή, καθώς και των αντικειμένων τα οποία χρησίμευσαν ή προορίζονταν για την τέλεση της πράξης εφόσον αυτά ανήκουν στον αυτοργό ή σε συμμετόχο του· η συμμετοχή μπορεί να συνίσταται και στη διευκόλυνση απόκρυψης των παραπάνω περιουσιακών στοιχείων.

Αν για την τέλεση των παραπάνω πράξεων χρησιμοποιήθηκαν μεταφορικά μέσα, το δικαστήριο μπορεί, εκτιμώντας τη βαρύτητα των πράξεων, να διατάξει τη δήμευσή τους, εκτός εάν ο κύριός τους τελούσε εν αγνοία των πράξεων αυτών.

2. Με πρόσκαιρη κάθειρξη μέχρι δεκαπέντε ετών τιμωρείται όποιος αποδέχεται ή διαθέτει πράγματα τα οποία εν γνώσει του προέρχονται από παραβάσεις των άρθρων 24, 25 και 29 του παρόντος, καθώς και όποιος διευκολύνει τη μετατροπή ή την επένδυση χρημάτων που προέρχονται από τις παραβάσεις αυτές. Και στις δύο περιπτώσεις τα πράγματα ή τα χρήματα δημεύονται.

3. Στην περίπτωση του άρθρου 31 του παρόντος, το δικαστήριο, εκτιμώντας τη βαρύτητα της πράξης και ιδίως τη βλάβη ή τον κίνδυνο που προκλήθηκε από αυτή, μπορεί να επιβάλει τη δήμευση του σχετικού μεταφορικού μέσου, εκτός εάν ο κύριος του μέσου αγνοούσε ότι ο δράστης τελούσε υπό τις συνθήκες του άρθρου 31.

Άρθρο 39 **Καθορισμός «μικρών ποσοτήτων»**

1. Ο «ελάχιστος αριθμός» φυτών ινδικής κάνναβης και η «μικρή ποσότητα» ναρκωτικών ουσιών που αναφέρονται στα άρθρα 17 και 22 του παρόντος νόμου προσδιορίζονται ως εξής:

α) Δύο (2) φυτά ινδικής κάνναβης είναι ο «ελάχιστος αριθμός».

β) Δέκα (10) γραμμάρια συνολικής ποσότητας προϊόντων κάνναβης είναι η «μικρή ποσότητα» του άρθρου 17.

γ) Πέντε (5) γραμμάρια είναι η «μικρή ποσότητα» για την ηρωίνη και την κοκαΐνη.

δ) Για όλες τις άλλες ναρκωτικές ουσίες η «μικρή ποσότητα» εκτιμάται από το δικαστήριο.

2. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας, μετά από εισήγηση του Ο.ΚΑ.ΝΑ. ο «ελάχιστος αριθμός» φυτών ινδικής κάνναβης και η «μικρή ποσότητα» των άρθρων 17 και 22 μπορεί να μειώνεται ή να αυξάνεται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ **ΔΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**

Άρθρο 40 **Προανάκριση**

1. Η αστυνόμευση για τη διαπίστωση των παραβάσεων του νόμου αυτού, ο σχετικός έλεγχος και η προανάκριση κατά τις διατάξεις των άρθρων 34 και 243 του Κ. Ποιν. Δικονομίας ενεργούνται από υπαλλήλους της Ελληνικής Αστυνομίας, της Τελωνειακής Υπηρεσίας και του Λιμενικού Σώματος, κατά λόγο αρμοδιότητας.

2. Συνίσταται μικτό όργανο αποτελούμενο από υπαλλήλους των Υπηρεσιών της παρ. 1 για την αξιοποίηση

πληροφοριών και το συντονισμό της δράσεως των αρμόδιων υπηρεσιών της Ελληνικής Αστυνομίας, της Τελωνειακής Υπηρεσίας και του Λιμενικού Σώματος.

3. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Δημόσιας Τάξης, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Εμπορικής Ναυτιλίας, ρυθμίζονται οι αρμοδιότητες και κάθε άλλη λεπτομέρεια σχετικά με τη λειτουργία του οργάνου της παρ. 2.

4. Οι προανακριτικοί υπάλληλοι της Ελληνικής Αστυνομίας, της Τελωνειακής Υπηρεσίας και του Λιμενικού Σώματος μπορούν να καλούν για εξέταση μάρτυρες και να παίρνουν απολογίες κατηγορουμένων για πράξεις του νόμου αυτού, ανεξάρτητα αν οι μάρτυρες ή οι κατηγορούμενοι είναι κάτοικοι της περιφέρειάς τους. Επίσης μπορούν να μεταβαίνουν για τη διεξαγωγή των παραπάνω προανακριτικών ενεργειών και έξω από την περιφέρειά τους, ειδοποιώντας ταυτοχρόνως τον εισαγγελέα πλημμελειοδικών του τόπου στον οποίο διεξάγεται η προανακριτική πράξη.

5. Για τον έλεγχο προς διαπίστωση της απόκρυψης, κατοχής ή μεταφοράς ναρκωτικών ουσιών, σε περίπτωση που υπάρχουν σοβαρές υπόνοιες, μπορεί να χρησιμοποιείται κάθε κατάλληλο επιστημονικό μέσο, που δεν θίγει τα ατομικά και κοινωνικά δικαιώματα του υπόπτου.

Άρθρο 41 **Προδικασία - Αρμοδιότητες**

1. Για την εκδίκαση των πράξεων που αναφέρονται στα άρθρα 24, 25, 27 παρ. 1, 28, 29, 30 παρ. 2 και 31 παρ. 1 εδάφ. 2 του παρόντος, αρμόδιο είναι το Τριμελές Εφετείο.

2. Η εκδίκαση των πράξεων αυτών γίνεται σε ειδικές δικασίμους, κατά τις οποίες προσδιορίζονται μόνο υποθέσεις που αφορούν εγκλήματα τα οποία προβλέπονται στον παρόντα νόμο. Για την εκδίκαση των υποθέσεων αυτών τα ποινικά Εφετεία μπορεί να συνεδριάζουν και κατά τη διάρκεια των δικαστικών διακοπών.

3. Στο άρθρο 106 του Κ.Π.Δ. προστίθενται και οι περιπτώσεις των εγκλημάτων που περιγράφονται στα άρθρα 24 μέχρι 30 του παρόντος.

4. α) Η ανάκριση στις πόλεις Αθηνών, Πειραιώς και Θεσσαλονίκης διεξάγεται από ανακριτές στους οποίους ανατίθεται αποκλειστικά η ανάκριση αυτών των εγκλημάτων.

β) Κατά τη διάρκεια της προδικασίας, εφόσον διατάχθηκε η προσωρινή κράτηση κατηγορουμένου για κακούργημα, δεν επιτρέπεται η αντικατάστασή της με περιοριστικούς όρους πριν παρέλθει χρονικό διάστημα δύο μηνών από την έναρξη της προσωρινής κράτησης. Σε περίπτωση απόρριψης αιτήσεως για αντικατάσταση της προσωρινής κράτησης, νέα αίτηση μπορεί να υποβληθεί μόνο ένα μήνα μετά την απόρριψη της προηγούμενης.

γ) Μόλις περατωθεί η ανάκριση, η δικογραφία υποβάλλεται από τον εισαγγελέα πλημμελειοδικών στον εισαγγελέα εφετών, ο οποίος αν κρίνει ότι προκύπτουν ενδείξεις και ότι δεν πρέπει να την επιστρέψει για συμπλήρωση της ανάκρισης, εισάγει, εφόσον συμφωνεί και ο πρόεδρος εφετών, την υπόθεση στο ακροατήριο με απευθείας κλήση, κατά της οποίας δεν επιτρέπεται προσφυγή.

Αν ο εισαγγελέας εφετών κρίνει ότι δεν συντρέχουν σοβαρές ενδείξεις για την παραπομπή του κατηγορουμένου στο ακροατήριο με απευθείας κλήση, εισάγει την υπόθεση με πρότασή του στο Συμβούλιο Εφετών που

αποφασίζει σύμφωνα με όσα ορίζονται στα άρθρα 309-315 του Κ.Π.Δ..

5. Σε περίπτωση εισαγωγής με απευθείας κλήση, για τη διάρκεια της ισχύος του εντάλματος σύλληψης και για τη διάρκεια της προσωρινής κράτησης του κατηγορουμένου, αποφαινεται με τη διάταξή του, κατά της οποίας δεν χωρεί προσφυγή, ο πρόεδρος εφετών. Για την άρση ή την αντικατάσταση της προσωρινής κράτησης με άλλον όρο, αποφαινεται το συμβούλιο εφετών. Αν διατάχθηκε η διατήρηση της ισχύος εντάλματος σύλληψης, ο εισαγγελέας εφετών με διάταξή του, της οποίας δεν απαιτείται τοιχοκόλληση, διατάσσει την αναστολή της διαδικασίας που διεξάγεται στο ακροατήριο ως προς τον κατηγορούμενο που φυγοδικεί, μέχρι να προσέλθει ή να συλληφθεί.

6. Σε περίπτωση περισσοτέρων κατηγορουμένων, το συμβούλιο εφετών είναι αρμόδιο να αποφανθεί για ποιους δεν προκύπτουν ενδείξεις και για ποιους πρέπει να κηρυχθεί απαράδεκτη ή να παύσει η ποινική δίωξη ή να χωρισθεί ως προς αυτούς η υπόθεση. Αν για μερικούς από τους κατηγορουμένους δεν περατώθηκε η ανάκριση και προβλέπεται ότι η περάτωσή της θα καθυστερήσει, ο ανακριτής, με διάταξή του, που δεν υπόκειται σε προσφυγή, μπορεί να διατάσσει το χωρισμό ως προς αυτούς και συνεχίζει την ανάκριση για τους λοιπούς κατηγορουμένους.

7. Για τις παραβάσεις του νόμου αυτού ο ανακριτής μπορεί να μεταβαίνει και να ενεργεί ανακριτικές πράξεις και έξω από την έδρα του ή και σε άλλη δικαστική περιφέρεια μετά προηγούμενη ενημέρωση του εισαγγελέα πλημμελειοδικών ή εφετών αντίστοιχα.

Άρθρο 42 Κατάσχεση

1. Τα ναρκωτικά κατάσχονται και δημεύονται σε κάθε περίπτωση. Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας καθώς και στην περίπτωση μη άσκησης ποινικής δίωξης ή σε περίπτωση αποχής για οποιονδήποτε λόγο απ' αυτήν, τη δήμηση διατάσσει το Συμβούλιο Πλημμελειοδικών.

2. Η επιβληθείσα κατάσχεση, καθώς και η ιδιότητα των κατασχεθέντων ως ναρκωτικών γνωστοποιείται αμέσως από τον αρμόδιο ανακριτή ή τους κατά το άρθρο τούτο ανακριτικούς υπαλλήλους στον κατηγορούμενο, στον κύριο και στον κάτοχο των κατασχεθέντων ναρκωτικών, στον κύριο και στον κάτοχο του μεταφορικού μέσου ή άλλου αντικειμένου στο οποίο βρέθηκαν, εκτός αν κάποιος από αυτούς είναι άγνωστος ή απουσιάζει ή δεν είναι για κάποιο άλλο λόγο εφικτή η γνωστοποίηση. Συγχρόνως καλούνται οι ανωτέρω να δηλώσουν στο γνωστοποιούντα, αν αμφισβητούν την ιδιότητα των κατασχεθέντων ως ναρκωτικών. Για όλα αυτά γίνεται ρητή αναφορά στην έκθεση κατασχέσεως ή σε χωριστή έκθεση, την οποία υπογράφουν και εκείνοι στους οποίους γίνεται η γνωστοποίηση. Στην ίδια έκθεση γίνεται μνεία και της τυχόν αμφισβήτησης της ιδιότητας των κατασχεθέντων ως ναρκωτικών. Η αμφισβήτηση όμως αυτή μπορεί να γίνει και με έγγραφη δήλωση, που επιδίδεται στο γνωστοποιούντα το αργότερο τη μεθεπόμενη εργάσιμη ημέρα της γνωστοποίησης. Δείγμα των κατασχεθέντων ναρκωτικών αποστέλλεται στα Εργαστήρια της Ιατροδικαστικής και Τοξικολογίας των Α.Ε.Ι. της Χώρας μας ή στο Γενικό Χημείο του Κράτους ή σε κάποιο από τα παραρτήματά του για εξέταση και έρευνα.

3. Αν δεν υπάρξει αμφισβήτηση ως προς την ιδιότητα των κατασχεθέντων ως ναρκωτικών, αυτά καταστρέφονται, αφού κρατηθεί ποσότητα επαρκής για δύο δείγματα προς διεξαγωγή πραγματογνωμοσύνης, καθώς και ο αριθμός συσκευασιών των ναρκωτικών που καταστρέφονται, απαραίτητων για τη διεξαγωγή ερευνών. Η καταστροφή πρέπει να γίνεται αμέσως μετά την πάροδο της προθεσμίας για επίδοση της δήλωσης αμφισβήτησης και πάντως το αργότερο εντός δέκα ημερών από την πάροδο της προθεσμίας αυτής.

4. Αν υπάρξει αμφισβήτηση, οι κατασχεθείσες ουσίες φυλάσσονται μέχρι της καταστροφής τους ή της απόδοσής τους στον κύριο ή τον κάτοχό τους από την αρχή που ενήργησε την κατάσχεση. Αμέσως μόλις περιέλθει στον εισαγγελέα ή στον ανακριτή η έκθεση πραγματογνωμοσύνης, για το αν τα κατασχεθέντα είναι ναρκωτικά, ο εισαγγελέας εισάγει, αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από αίτηση του ανακριτή, την υπόθεση στο Συμβούλιο Πλημμελειοδικών, στο οποίο καλούνται πριν από τρεις τουλάχιστον ημέρες να παρευτούν ο κατηγορούμενος και κάθε άλλος ενδιαφερόμενος, εκτός αν είναι άγνωστος ή απουσιάζει ή δεν είναι για κάποιο άλλο λόγο εφικτή η κλήτευσή του. Το Συμβούλιο αποφαινεται αμετάκλητα για την καταστροφή ή απόδοση των ουσιών που κατασχέθηκαν, μπορεί δε να διατάξει και νέα πραγματογνωμοσύνη. Αν διατάχθηκε καταστροφή, αυτή γίνεται αμέσως μετά την κοινοποίηση του βουλεύματος στον εισαγγελέα και πάντως το αργότερο εντός των επόμενων δέκα εργάσιμων ημερών. Σε εξαιρετικά επείγουσες περιπτώσεις και ιδίως εάν πρόκειται για κατάσχεση αυτοφυών φυτών ινδικής κάνναβης και υποφώρου μήκωνος, η καταστροφή τους μπορεί να διαταχθεί με κοινή διάταξη των αρμόδιων εισαγγελέα και ανακριτή και να πραγματοποιηθεί το ταχύτερο δυνατό.

5. Το δικαστήριο διατάσσει σε κάθε περίπτωση την καταστροφή των ναρκωτικών, αν για οποιονδήποτε λόγο δεν έγινε ή δεν διατάχθηκε σύμφωνα με τις προηγούμενες παραγράφους. Η καταστροφή γίνεται ενώπιον επιτροπής, στην οποία προεδρεύει ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών και μετέχει ο προϊστάμενος της δικτικής αρχής που ενήργησε την προανάκριση και ο νομιάτρος ή αναπληρωτές τους. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης, Δημόσιας Τάξης και Οικονομικών, καθορίζονται τα μέσα και ο τρόπος όπου θα γίνεται η καταστροφή, καθώς και κάθε λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού. Οι δαπάνες βαρύνουν τον προϋπολογισμό των αρμόδιων υπουργείων.

6. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι σχετικές διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

Άρθρο 43 Μεταμέλεια

1. Το Συμβούλιο Πλημμελειοδικών μπορεί με βούλευμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του εισαγγελέα πλημμελειοδικών, να διατάσσει την αναστολή της ασκήσεως ποινικής δίωξης κατά του υπαιτίου κάποιας από τις πράξεις των άρθρων 24 και 25 του παρόντος νόμου, εφόσον: α) ο υπαίτιος πιθανολογείται ότι συντέλεσε με δική του πρωτοβουλία στην ανακάλυψη ή εξάρθρωση συμμορίας διακινήσεως ναρκωτικών ή στην ανακάλυψη και σύλληψη μεγάλου ποσού ναρκωτικών, β) δεν συντρέχει στο πρόσωπο του υπαιτίου διακεκριμένη περίπτωση ή επιβαρυντική κατάσταση κατά το άρθρο 29 του παρόντος

νόμου και γ) η επικινδυνότητα του υπαιτίου και η βαρύτητα της πράξης του είναι καταδήλως μικρότερες από την επικινδυνότητα των προσώπων στην ανακάλυψη και σύλληψη των οποίων συντέλεσε και τη βαρύτητα των πράξεων που αυτά τέλεσαν. Την παραπάνω αναστολή μπορεί να διατάξει και το δικαστήριο.

2. Η αναστολή της ποινικής δίωξης διατάσσεται για ορισμένο χρονικό διάστημα, προκειμένου να ανακαλυφθεί ή εξαρθρωθεί συμμορία ή συλληφθεί μεγαλέμπορος ναρκωτικών.

3. Αν μετά την αναστολή της ποινικής δίωξης προκύψει ότι οι δοθείσες από τον υπαίτιο πληροφορίες δεν ήταν αληθινές ή ότι δεν επρόκειτο για συμμορία διακίνησης ναρκωτικών ή για μεγαλέμπορο ναρκωτικών, το σχετικό βούλευμα ή απόφαση ανακαλείται και συνεχίζεται κατά του υπαιτίου η ανασταλείσα ποινική δίωξη.

4. Οι όροι της παραγράφου 1, αν επιβεβαιωθούν, συνιστούν ελαφρυντική περίπτωση, ενώ το δικαστήριο μπορεί να διατάξει και την αναστολή εκτέλεσης της ποινής για διάστημα 2-20 ετών, ανεξάρτητα αν συντρέχουν οι όροι των άρθρων 99 επ. του Π.Κ.. Αν οι παραπάνω όροι της παραγράφου 1 συντρέξουν μετά την αμετάκλητη καταδίκη του υπαιτίου, το δικαστικό συμβούλιο μπορεί να διατάξει την απόλυσή του από τις φυλακές υπό όρους και χωρίς τη συνδρομή των προϋποθέσεων του άρθρου 105 του Π.Κ., εφόσον κρίνει ότι η τυχόν βραδύτητα του υπαιτίου να αποκαλύψει στις αρμόδιες αρχές τα στοιχεία που γνώριζε, ήταν δικαιολογημένη.

Άρθρο 44

Εκτέλεση μέτρου περιορισμού διαμονής

1. Ο περιορισμός διαμονής εκτελείται με την επιμέλεια του εισαγγελέα πλημμελειοδικών του τόπου διαμονής του καταδικασμένου μέσω των αστυνομικών αρχών. Ο εισαγγελέας μπορεί να επιτρέψει την άρση του περιορισμού διαμονής για σύντομα χρονικά διαστήματα και για την εκπλήρωση προσωπικών ή οικογενειακών αναγκών του καταδικασμένου.

2. Το δικαστήριο μετά τη συμπλήρωση έξι (6) μηνών, ύστερα από αίτηση του καταδικασμένου ή αιτιολογημένη έκθεση του εισαγγελέα του τόπου διαμονής του, μπορεί να άρει τους περιορισμούς διαμονής ή να μειώσει τη διάρκειά τους.

Άρθρο 45

Πράξεις ελεγκτικών οργάνων

1. Δεν είναι άδικη η πράξη αστυνομικού, τελωνειακού ή λιμενικού υπαλλήλου που με εντολή του αρμόδιου για τη δίωξη ναρκωτικών προϊσταμένου του και με σκοπό την ανακάλυψη ή σύλληψη προσώπου, που διαπράττει έγκλημα από τα αναφερόμενα στα άρθρα 24 και 25 του παρόντος, εμφανίζεται ως υποψήφιος αγοραστής ή μεταφορέας ή εν γένει ενδιαφερόμενος για τη διακίνηση, φύλαξη ή διάθεση ναρκωτικών. Το ίδιο ισχύει και για τον ιδιώτη που με αυτόν το σκοπό ενεργεί ύστερα από πρόταση της αρμόδιας για τη δίωξη ναρκωτικών αστυνομικής υπηρεσίας. Οφείλει όμως, στην περίπτωση αυτή, ο επικεφαλής της υπηρεσίας αυτής να ειδοποιήσει προηγουμένως, έστω και τηλεφωνικώς, τον αρμόδιο εισαγγελέα πλημμελειοδικών.

2. Επίσης δεν είναι άδικη η πράξη αστυνομικού, τελωνειακού ή λιμενικού υπαλλήλου, όταν ύστερα από βάσι-

μη καταγγελία ή ισχυρές υπόνοιες, για την ύπαρξη ναρκωτικών σε ποσότητες μεγαλύτερες από τις «μικρές ποσότητες» του άρθρου 39 του παρόντος ενεργεί σχετική έρευνα σε μεταφορικό μέσο.

Άρθρο 46

Αναστολή ή παύση ποινικής δίωξης

1.α. Σε περίπτωση εγκλήματος που τελέσθηκε από άτομο εξαρτημένο, σύμφωνα με το άρθρο 21 του παρόντος, ή εγκλήματος που τελέσθηκε προς διευκόλυνση της χρήσης ναρκωτικών ουσιών, καθώς και στις περιπτώσεις εφαρμογής των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 27 του παρόντος, ο εισαγγελέας που ασκεί την ποινική δίωξη, εκτιμώντας τις ειδικές κατά περίπτωση περιστάσεις και με την επιφύλαξη της τελευταίας περιόδου αυτού του εδαφίου, δύναται με αιτιολογημένη διάταξη του και με έγκριση του εισαγγελέα εφετών να αναστείλει για ορισμένο χρόνο, που μπορεί να παρατείνεται, την άσκηση ποινικής δίωξης, αν λάβει γνώση από έκθεση ή και εκθέσεις του διευθυντή εγκεκριμένου κατά νόμο θεραπευτικού προγράμματος ψυχικής απεξάρτησης, ότι ο δράστης έχει προσέλθει οικειοθελώς και υποβάλλεται ανελλιπώς και συστηματικά στην από τις κείμενες διατάξεις προβλεπόμενη θεραπεία. Αν ο δράστης ολοκληρώσει με επιτυχία το θεραπευτικό πρόγραμμα σύμφωνα με έγγραφη βεβαίωση και έκθεση του διευθυντή προγράμματος, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών, με αιτιολογημένη διάταξη του και με έγκριση του εισαγγελέα εφετών μπορεί να απόσχει οριστικά από την ποινική δίωξη. Τα στοιχεία που αναφέρονται στις παραπάνω εκθέσεις του διευθυντή θεραπευτικού προγράμματος είναι απόρρητα και απαγορεύεται η ανακοίνωσή τους σε οποιονδήποτε άλλον εκτός από τον ίδιο το χρήστη ναρκωτικών που υποβλήθηκε σε θεραπεία, επί ανηλίκου δε στον έχοντα την επιμέλεια.

Τα παραπάνω εφαρμόζονται και στην περίπτωση που ο δράστης οδηγήθηκε στην απεξάρτηση ιδιωτικά, χωρίς να ακολουθήσει κάποιο από τα θεραπευτικά προγράμματα που προβλέπουν οι κείμενες διατάξεις, εφόσον η απεξάρτηση βεβαιώνεται με την πραγματογνωμοσύνη που ορίζεται στην παράγραφο 2 του άρθρου 21 του παρόντος.

β. Κατά τη διάρκεια της θεραπευτικής αγωγής χορηγείται αναβολή στράτευσης, που διακόπτεται ύστερα από γραπτή βεβαίωση του διευθυντή του θεραπευτικού προγράμματος ότι ολοκληρώθηκε ή διακόπηκε η θεραπευτική αγωγή. Οι διατάξεις της προηγούμενης περιόδου εφαρμόζονται και επί των ήδη ανυπότακτων. Η αναβολή σε θεραπευτική αγωγή εγκεκριμένου κατά νόμο θεραπευτικού προγράμματος ψυχικής απεξάρτησης αποτελεί σημαντικό αίτιο αναβολής της δίκης, κατά την έννοια του άρθρου 349 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. Κατά τη διάρκεια της θεραπευτικής αυτής αγωγής αναστέλλεται η παραγραφή οποιουδήποτε εγκλήματος του θεραπευμένου. Ως χρόνος θεραπευτικού προγράμματος θεωρείται και ο εγκεκριμένος από τον επιστημονικό διευθυντή του οικείου προγράμματος κοινωνικής ένταξης. Κατά τη διάρκεια της θεραπευτικής αγωγής στο εγκεκριμένο θεραπευτικό πρόγραμμα ψυχικής απεξάρτησης δεν επιτρέπεται η σύλληψη και η παραπομπή σε δίκη για λιποταξία και τα συναφή προς αυτήν εγκλήματα κατά της στρατιωτικής υποχρέωσης των άρθρων 32-45 του Σ.Π.Κ. (ν. 2287/1995, ΦΕΚ 20 Α').

γ. Η βεβαίωση αποθεραπείας, που εκδίδεται από τα

εγκεκριμένα κατά νόμο θεραπευτικά προγράμματα ψυχικής απεξάρτησης, αποτελεί πλήρη απόδειξη για κάθε νόμιμη χρήση. Απαγορεύεται σε οποιονδήποτε, εκτός από εκπρόσωπο της δικαστικής αρχής, να εισέλθει στους χώρους των παραπάνω θεραπευτικών προγραμμάτων ψυχικής απεξάρτησης, χωρίς γραπτή άδεια του διευθυντή.

δ. Ο χρόνος παραμονής στο εγκεκριμένο κατά νόμο θεραπευτικό πρόγραμμα ψυχικής απεξάρτησης θεωρείται ως χρόνος έκτισης ποινής. Ύστερα από τη συμπλήρωση του θεραπευτικού προγράμματος με επιτυχία, το Δικαστικό Συμβούλιο του τόπου εκτέλεσης της ποινής μπορεί να διατάξει την απόλυση υπό όρους ανεξάρτητα από το ύψος της ποινής που έχει εκτιθεί, εφόσον πρόκειται για εγκλήματα του εδαφίου α'. Με βούλευμα του Συμβουλίου Εφετών, μετά από πρόταση του αρμόδιου εισαγγελέα, μπορεί να διαταχθεί η σύλληψη και παραπομπή σε δίκη ατόμου που υποβάλλεται σε θεραπευτική αγωγή στα παραπάνω προγράμματα, αν υπάρχουν επαρκείς ενδείξεις ότι έχει διαπράξει κακούργημα των άρθρων 24 και 25 του παρόντος όπως ισχύει, με διενθεις διασυνδέσεις ή κακούργημα που αφορά μεγάλη ποσότητα ναρκωτικών ή οποιοδήποτε έγκλημα μη περιλαμβανόμενο στο εδάφιο α'. Στις περιπτώσεις αυτές δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις της δεύτερης περιόδου του εδαφίου β' και της πρώτης περιόδου αυτού του εδαφίου. Μετά την ολοκλήρωση του θεραπευτικού προγράμματος που πιστοποιείται εγγράφως από τον επιστημονικό διευθυντή του οικείου προγράμματος, μπορεί ο ενδιαφερόμενος ή ο αρμόδιος εισαγγελέας να ζητήσει από το Συμβούλιο Πλημμελειοδικών να μην εγγράφονται σε απόσπασμα ή αντίγραφο φύλλου Ποινικού Μητρώου αποφάσεις ή βουλεύματα για εγκλήματα σχετικά με τα ναρκωτικά ή κατά της ιδιοκτησίας και περιουσίας του Ποινικού Κώδικα, όπως αυτά καθορίζονται στο εδάφιο α', εκτός από εκείνα που προορίζονται αποκλειστικώς για χρήση του δικαστηρίου. Το ευεργέτημα της προηγούμενης περιόδου επεκτείνεται και σε αυτούς που ολοκλήρωσαν το θεραπευτικό πρόγραμμα πριν από την ψήφιση των διατάξεων αυτών.

ε. Ανεξαρτήτως των όρων των διατάξεων του ΣΤ' Κεφαλαίου του Γενικού Μέρους του Ποινικού Κώδικα, αν κάποιος ολοκληρώσει με επιτυχία το εγκεκριμένο κατά νόμο θεραπευτικό πρόγραμμα ψυχικής απεξάρτησης και καταδικαστεί για εγκλήματα από αυτά που προσδιορίζονται στο εδάφιο α', που έχουν σχέση με το πάθος της τοξικομανίας και τα οποία τελέστηκαν πριν την εισαγωγή του στο θεραπευτικό πρόγραμμα, η εκτέλεση της ποινής αναστέλλεται υποχρεωτικά για ορισμένο χρονικό διάστημα που δεν μπορεί να είναι κατώτερο από τρία (3) και ανώτερο από έξι (6) χρόνια υπό τους οριζόμενους από το δικαστήριο όρους που πρέπει να σχετίζονται με τη διατύπωση της διατήρησης της απεξάρτησης. Μοναδική απόδειξη της αποθεραπείας είναι η βεβαίωση που εκδίδεται από το εγκεκριμένο κατά νόμο θεραπευτικό πρόγραμμα ψυχικής απεξάρτησης. Όσοι έχουν καταδικαστεί και εκτίουν την ποινή τους μπορούν να υποβάλουν στο Δικαστήριο που εξέδωσε την απόφαση σχετική αίτηση. Η παραπάνω αναστολή ανακαλείται μόνο αν δεν τηρηθούν οι όροι που ορίζει η απόφαση.

στ. Ο αρμόδιος εισαγγελέας δύναται να αναστέλλει με διάταξη του την ισχύ εντάλματος σύλληψης προσώπου, που παρακολουθεί εγκεκριμένο πρόγραμμα ψυχικής απεξάρτησης, εφόσον το ένταλμα αυτό αφορά πράξη που περιλαμβάνεται στο εδάφιο α' αυτής της παραγρά-

φου που φέρεται ότι τελέστηκε πριν από την εισαγωγή του διωκόμενου στο παραπάνω πρόγραμμα. Εάν έχει διατηρηθεί η ισχύς του με σύμφωνη γνώμη του Προέδρου Εφετών ή με βούλευμα, για την αναστολή απαιτείται απόφαση του Συμβουλίου ενώπιον του οποίου εκκρεμεί η κατηγορία.

ζ. Όποιος έχει βεβαίωση ολοκλήρωσης με επιτυχία εγκεκριμένου κατά νόμο θεραπευτικού προγράμματος ψυχικής απεξάρτησης, θεωρείται ότι κατά την εισαγωγή του για θεραπεία είχε αποκτήσει την έξη της χρήσης ναρκωτικών ουσιών.

η. Εάν σε κατάσταση φυλακών εφαρμόζεται εγκεκριμένο συμβουλευτικό πρόγραμμα, κρατούμενος χρήστης ναρκωτικών ουσιών, ο οποίος το παρακολουθεί πλήρως δεν μετάζεται σε άλλο κατάστημα για όσο χρόνο διαρκεί η συστηματική παρακολούθηση, εκτός αν παραγγελλεί η μεταγωγή του για λόγους τάξης ή δικαστικούς, οπότε επαναμετάγεται μετά την έκλειψη αυτής της αιτίας. Σε περίπτωση μεταγωγής για «λόγους τάξης» (άρθρο 77 παρ. 2 και 79 του ν. 1851/1989) προτιμάται κατάσταση όπου αναπτύσσεται εγκεκριμένο συμβουλευτικό πρόγραμμα, εκτός αν επιβάλλεται η μεταγωγή για σοβαρούς λόγους σε άλλο. Όποιος κρατούμενος χρήστης ναρκωτικών ουσιών επιθυμεί να παρακολουθήσει εκτελούμενο πρόγραμμα, πρέπει να διευκολύνεται ή να μετάζεται σε φυλακή όπου λειτουργεί τέτοιο πρόγραμμα, εφόσον οι εκάστοτε διαθέσιμοι χώροι το επιτρέπουν και παραμένει αν το παρακολουθεί συστηματικά.

θ. Όποιος έχει καταδικαστεί για τις πράξεις του εδαφίου α' σε στερητική της ελευθερίας ποινή και την εκτίει στη φυλακή, αν παρακολούθησε με επιτυχία εγκεκριμένο συμβουλευτικό πρόγραμμα στο κατάστημα κράτησης και υπάρχει βεβαίωση από αναγνωρισμένο από το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας πρόγραμμα ψυχικής απεξάρτησης, ότι συντρέχουν οι προϋποθέσεις για να γίνει αποδεκτός σε αυτό, μπορεί να απολυθεί με βούλευμα του Συμβουλίου Πλημμελειοδικών του τόπου εκτίσεως της ποινής με τον όρο παρακολούθησης του οικείου προγράμματος και προ της συμπλήρωσης του κατά τα άρθρα 105 και επόμενα του Ποινικού Κώδικα χρόνου. Οι υπεύθυνοι του προγράμματος έχουν την υποχρέωση να ενημερώνουν ανά δίμηνο, την πρώτη κάθε δεύτερου μήνα, τη δικαστική αρχή για τη συνεπή παρακολούθηση της θεραπευτικής διαδικασίας και την επιτυχή ολοκλήρωσή της, καθώς επίσης αμελλητί αν διαπιστωθεί αδικαιολόγητη διακοπή της. Σε περίπτωση διακοπής γίνεται ανάκληση της υπ' όρον απόλυσης.

ι. Επιτυχής ολοκλήρωση του εγκεκριμένου σύμφωνα με το νόμο θεραπευτικού προγράμματος ψυχικής απεξάρτησης μπορεί να αναγνωρισθεί ως ελαφρυντική περίπτωση κατά την επιμέτρηση της ποινής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε' ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 47 Διάθεση εσόδων

Τα έσοδα από χρηματικές ποινές ή από μετατροπές ποινών, που επιβάλλονται για παραβάσεις του νόμου αυτού ως και από δημεύσεις, εισάγονται στον προϋπολογισμό του Κράτους, υπό ίδιο κωδικό αριθμό εσόδου. Με βάση το έσοδο αυτό και ύστερα από πρόταση του Ο.ΚΑ.ΝΑ. εγγράφονται στους προϋπολογισμούς εξό-

δων των συναρμόδιων υπουργείων σχετικές πιστώσεις που διατίθενται για την αντιμετώπιση του προβλήματος των ναρκωτικών. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Δικαιοσύνης και Υγείας και Πρόνοιας καθορίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 48 **Κατάργηση διατάξεων**

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου καταργούνται: Ο νόμος 1729/1987, τα άρθρα 1 έως και 27, 40 και 41 του νόμου 2161/1993, το άρθρο 21 του νόμου 2331/1995, καθώς και κάθε άλλη διάταξη που είναι αντίθετη προς τις διατάξεις του νόμου αυτού.

Άρθρο 49

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζουν διαφορετικά οι επί μέρους διατάξεις.

Αθήνα, 23 Μαΐου 2001

Οι προτείνοντες βουλευτές

Δαμανάκη Μαρία
Βούγιας Σπύρος
Τατούλης Πέτρος
Κουβέλης Φώτης
Μπένος Σταύρος